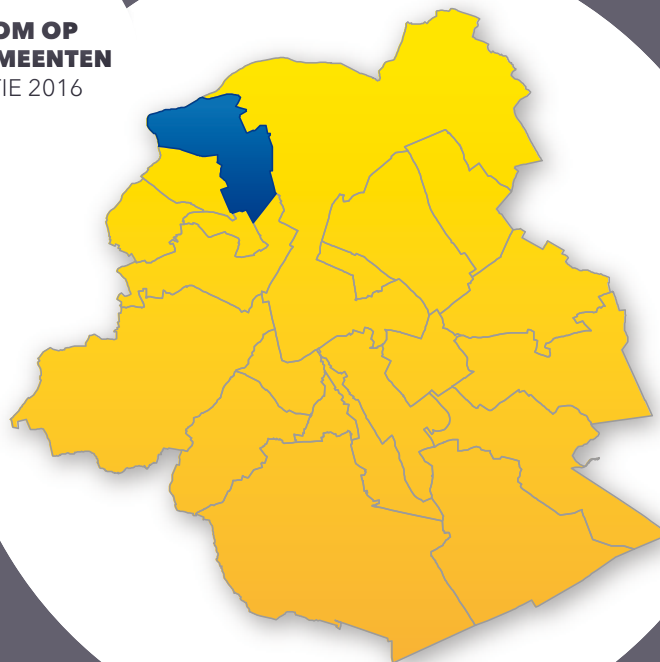

**ZOOM OP
DE GEMEENTEN**
EDITIE 2016

zoom op

JETTE

OBSERVATORIUM
VOOR GEZONDHEID EN
WELZIJN BRUSSEL

OBSERVATOIRE DE
LA SANTÉ ET DU SOCIAL
DE BRUXELLES

COMMISSION COMMUNAUTAIRE COMMUNE
GEMEENSCHAPPELIJKE GEMEENSCHAPSCOMMISSIE

INSTITUT DE RECHERCHES
INTERDISCIPLINAIRES SUR BRUXELLES
UNIVERSITÉ SAINT-LOUIS - BRUXELLES

UNIVERSITÉ SAINT-LOUIS - BRUXELLES

Realisatie

Brussels Instituut voor Statistiek en Analyse
Observatorium voor Gezondheid en Welzijn Brussel
Institut de recherches interdisciplinaires sur Bruxelles -
Université Saint-Louis - Brussel (directie: Benjamin WAYENS)

Vertaling

Brussels Translation

Lay-out

Nathalie DA COSTA MAYA,
Centre de Diffusion de la Culture Sanitaire asbl

Voor meer informatie

Brussels Instituut voor Statistiek en Analyse

Roger KALENGA-MPALA
Perspective
Naamsestraat 59 – 1000 Brussel
bisa@perspective.brussels – www.bisa.brussels

Observatorium voor Gezondheid en Welzijn Brussel-Hoofdstad

Marion ENGLERT en Sarah LUYTEN
Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie
Louizalaan 183 – 1050 Brussel
observat@ggc.irisnet.be – www.observatbru.be

Depotnummer

D/2016/9334/16
D/2016/6374/264

Het rapport mag gekopieerd worden mits vermelding van de bron:

Brussels Instituut voor Statistiek en Analyse en Observatorium
voor Gezondheid en Welzijn Brussel-Hoofdstad
(Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie), 2016, Zoom
op de gemeenten: Jette.

Ce document est également disponible en français.

1. JETTE EN HAAR INWONERS IN ENKELE WOORDEN**4****2. BEVOLKING****10**

2.1.	Evolutie en loop van de bevolking	10
2.2.	Structuur van de bevolking volgens leeftijd en geslacht	11
2.3.	Nationaliteiten	13
2.4.	Huishoudens	14

3. JONGE KINDEREN**15**

3.1.	Evolutie van het aantal kinderen jonger dan 3 jaar	15
3.2.	Kinderopvang: dekkingsgraad en toegankelijkheid	15

4. ONDERWIJS**17**

4.1.	Evolutie van de bevolking van 3 tot en met 17 jaar	17
4.2.	Schoolbevolking: onderwijsniveau, plaats van scholing en onderwijsvorm	18
4.3.	Schoolachterstand	19

5. ARBEIDSMARKT**20**

5.1.	Socio-economische positie van de bevolking	20
5.2.	Activiteits-, werkgelegenheids- en werkloosheidsgraad	21
5.3.	Profiel van de niet-werkende werkzoekenden	22
5.4.	Deeltijdse werknemers	22

6. ECONOMISCHE ACTIVITEIT**23**

6.1.	Binnenlandse werkgelegenheid	23
6.2.	Ondernemingen	24
6.3.	Evolutie 2006-2013	25

7. INKOMENS**26**

7.1.	Fiscale inkomens	26
7.2.	Personen die leven van een minimum- of vervangingsinkomen	29
7.3.	Rechthebbenden op de verhoogde tegemoetkoming (RVV)	30

8. GEMEENTELIJKE FINANCIËN**31**

8.1.	Kernindicatoren voor de gemeentelijke financiën	31
8.2.	Structuur van de belangrijkste gewone ontvangsten en uitgaven	31
8.3.	Investeringen	33

9. HUISVESTING**34**

9.1.	Kenmerken van het woningbestand	34
9.2.	Sociale woningen	35
9.3.	Huurprijs en vastgoedprijzen	35

10. GEZONDHEID**36**

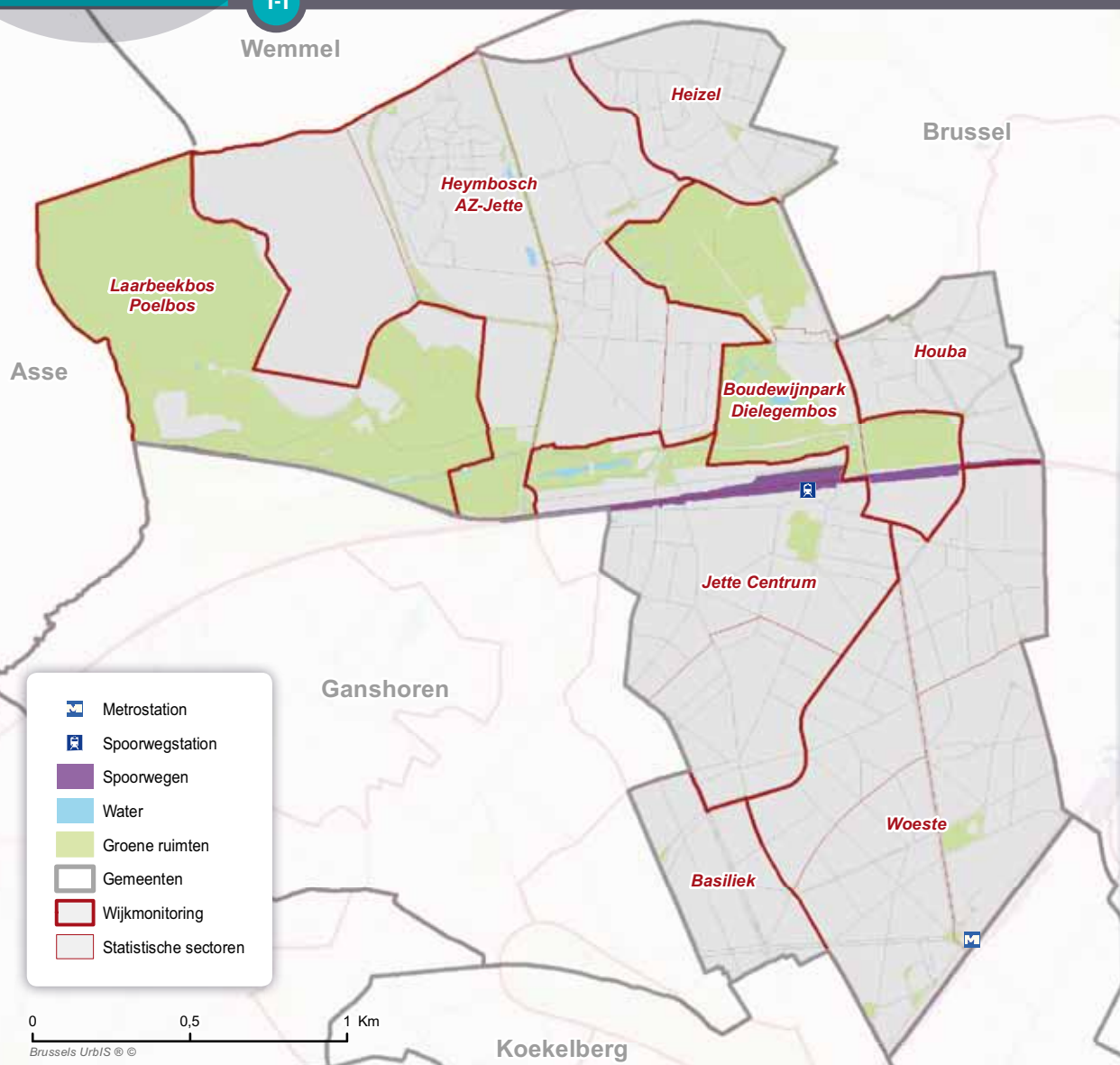
10.1.	Gezondheid van de pasgeborenen	36
10.2.	Algemene gezondheidstoestand	38

WOORDENLIJST**41****LIJST MET ACRONIEMEN EN AFKORTINGEN****45****VOOR WIE MEER WIL WETEN****46**

1. JETTE EN HAAR INWONERS IN ENKELE WOORDEN¹

1-1

Referentiekarta van Jette

LANDSCHAP EN STEDENBOUWKUNDIGE STRUCTUUR VAN HET GEMEENTELIJK GRONDGEBIED

Jette (5 km², 3 % van het gewestelijk grondgebied) ligt in het noordwesten van het Brussels Gewest, in de [tweede kroon](#)² en grenst in het oosten aan de Stad Brussel (Laken), in het zuiden aan Koekelberg en Sint-Jans-Molenbeek, in het zuidwesten aan Ganshoren, in het westen aan Asse (Vlaams Gewest) en in het noorden aan Wemmel (Vlaams Gewest).

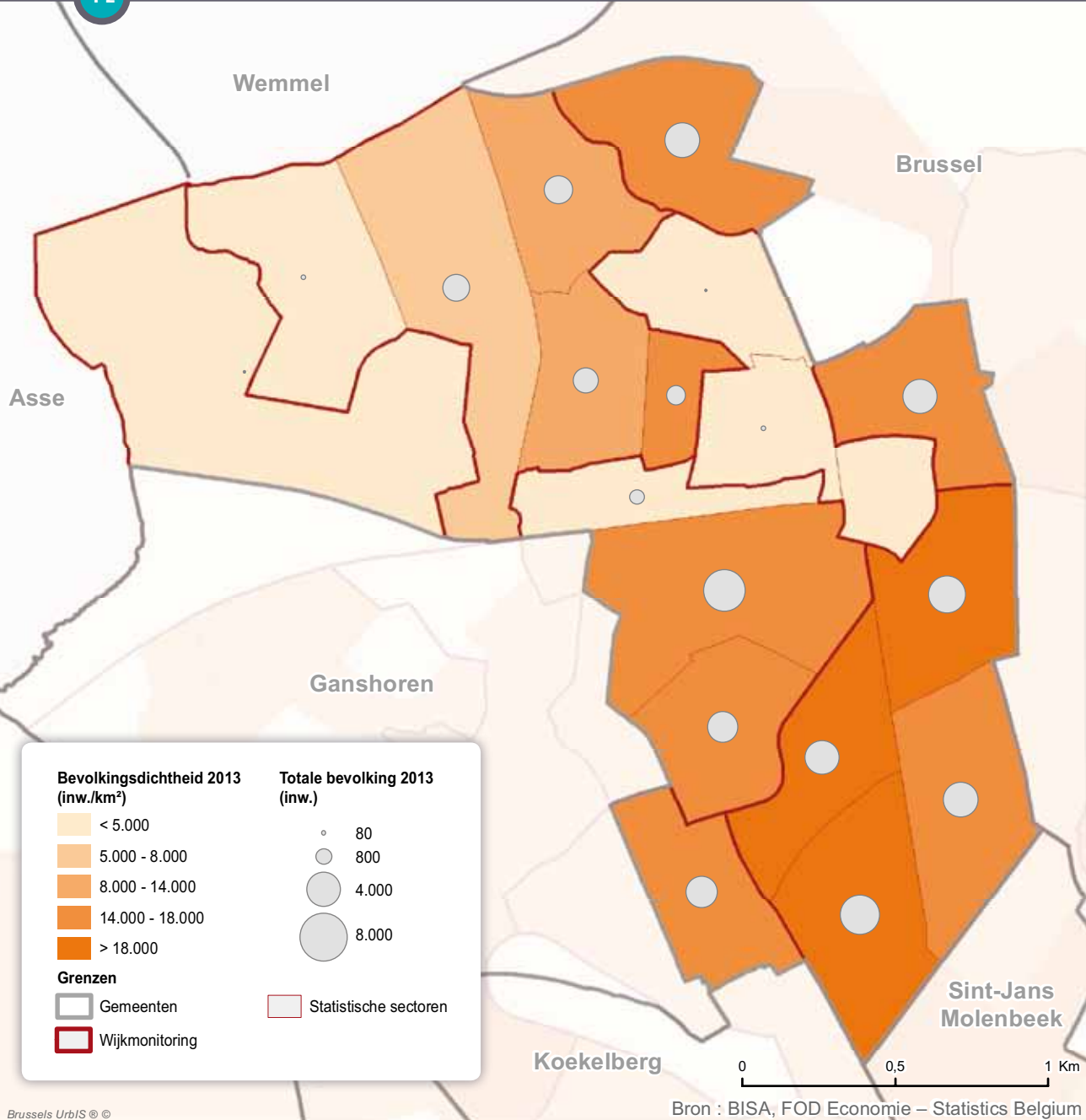
De **referentiekarta** **1-1** geeft weer hoe de gemeente wordt opgedeeld wanneer infragemeentelijke statistieken worden voorgesteld, meer bepaald in [statistische sectoren](#) en [wijken](#) van de Wijkmonitoring. De gemeente Jette telt acht wijken, waarvan er vijf de gemeentegrenzen overschrijden: Jette-Centrum en Laarbeekbos-Poelbos (met Ganshoren), Basiliek (met Ganshoren en Koekelberg), Houba en Heizel (met de Stad Brussel). Deze intergemeentelijke wijken benadrukken de continuïteit van het stadsweefsel.

In de gemeente liggen twee omvangrijke multifunctionele sites (Heizel en de universiteitscampus UZ Brussel) en twee grote parken: het Laarbeekbos en het Boudewijnpark-Dielegem. Deze groene ruimtes zijn verbonden door o.a. het Moeras van Jette-Ganshoren, en zo vormen ze een groene corridor die de gemeente doorkruist van het westen naar het oosten in het noordelijk deel van de gemeente, in het verlengde van de Molenbeek. Dit deel behoort ook tot het [groen en blauwe netwerk](#) van het Gewest en heeft een belangrijke ecologische waarde.

¹ Op het einde van het document vindt u een selecte bibliografie, pagina 46.

² De blauwgekleurde woorden worden in de woordenlijst op het einde van dit document uitgelegd.

1-2 Bevolkingsdichtheid per statistische sector, Jette, 1 januari 2013

De **bevolkingsdichtheid** van de gemeente bedraagt 10 058 inwoners/km² en is het hoogst in het zuidelijk deel van de gemeente **1-2**.

De **landschappelijke en stedenbouwkundig structuur** van de gemeente kan onderverdeeld worden in twee delen: het zuidelijke, meer historische deel van Jette, dat in het meest zuidelijke deel grenst aan de Basiliek van Koekelberg, en het noordelijke, vrij groene maar recent sterk verstedelijkte deel met de universitaire campus, dat grenst aan het plateau van de Heizel. De spoorlijn (Brussel-Gent via Bockstael en Brussel-Dendermonde) vormt een sterke scheiding tussen beide delen in het stedelijk weefsel.

Zuidelijke wijken van Jette

Het zuidelijk deel van Jette, gelegen ten zuiden van de spoorweg, omvat de **wijken** Jette-Centrum, Woeste en een deel van de wijk Basiliek. Jette bleef tot het einde van de 19de eeuw een landelijke gemeente. Na de aanleg van de spoorlijn verstedelijkte eerst dit deel van de gemeente geleidelijk aan, rondom de oude dorpskern rond de vroegere parochiekerk Sint-Pieters, Koningin Astridplein (het Spiegelplein) en in het uiterste zuiden van de gemeente met de bouw van herenhuizen (in art-deco stijl) en arbeiderswoningen. Vanaf de jaren 1950 verstedelijkte het zuidelijke deel van de gemeente uiteindelijk volledig met de bouw van eengezinswoningen en kleine opbrengstgebouwen. In deze zuidelijke wijken woont de meerderheid van de bevolking van Jette. De oude dorpskern is nog steeds een belangrijk lokaal handelscentrum, net als het Koningin Astridplein, waar onder andere de bekende zondagsmarkt plaatsvindt.

Recent werd het Kardinaal Mercierplein en de stationsomgeving gerenoveerd, waar in de buurt ook studentenwoningen worden gepland. Daarnaast staat de heraanleg en het autoluw maken van het Koningin Astridplein op het programma.

Noordelijke wijken van Jette

Naast de groene zone omvat het noordelijke deel de [wijk](#) Heymbosch-AZ Jette, en delen van de wijken Heizel en Houba. Met uitzondering van de wijken tussen het Brugmannziekenhuis (gelegen op het grondgebied van de Stad Brussel) en de Oude Afspanning, bewaarde het noorden van de gemeente lang haar landelijke karakter. Pas vanaf de jaren 1950 verstedelijkt dit deel van Jette, met de bouw van meergezinswoningen met verschillende verdiepingen. Dit leidt tot een minder dichtbebouwd stedelijk weefsel dan in het zuiden. In het westen van de gemeente werd begin jaren 1990 de nieuwe wijk 'Tuinen van Jette' opgetrokken in de onmiddellijke buurt van de ring, tussen het Universitair Ziekenhuis Brussel (UZ Brussel) en de Tentoonstellingslaan. Deze wijk staat in contrast met de modernistische hoogbouw uit de jaren 1960 in de Tentoonstellingslaan. In dit deel van de gemeente vinden we ook de hoogbouwwijk Florair. In 2014 startte het UZ Brussel met de heraanleg en uitbreiding van de campus.

Algemene kenmerken van de bebouwing en sociale woningen

De gemeente, gelegen in de [tweede kroon](#), verstedelijkte relatief recent: bijna de helft van het **woningbestand** werd gebouwd na 1960.

Omwillen van de hoge bevolkingsgroei, werden in Jette de afgelopen jaren heel wat woningen gebouwd, al dan niet in publiek-privaat partnerschap, met behulp van federale (Beliris), gewestelijke en/of gemeentelijke fondsen (wijkcontract). Naast een aantal woningbouwprojecten in de buurt van het Koningin Astridplein en in Jette-Centrum (Jette Village, Moranville I & II, Dewez) (citydev), springt vooral de duurzame sociale woningbouw in het oog (bv. de woningen van de Jetse Haard die recent gerenoveerd werden tot passieve woningen).

Het aantal **sociale woningen** ten opzichte van het totaal aantal huishoudens ligt iets lager in Jette (6 sociale woningen per 100 huishoudens) dan in het Brussels Gewest (7 per 100). Er zijn in Jette twee [statistische sectoren](#) in het oosten van de gemeente met een belangrijk aandeel sociale woningen: Essegem (hoort bij de [wijk](#) Woeste) en Brugmann (hoort bij de wijk Houba). In het noordelijk deel wordt momenteel geïnvesteerd in de renovatie en nieuwbouw van een 300-tal sociale woningen.

Mobiliteit

In het kader van de ontwikkeling van het GEN zal de functie als multimodaal platform van het station van Jette versterkt worden. De nieuwe tramlijn 9, die het UZ Brussel moet verbinden met het centrum van de gemeente en het station Simonis, is in opbouw.

DE INWONERS EN HUN KENMERKEN

Demografisch profiel

De bevolking neemt toe vanaf 1860, en piekt in de jaren 1970 met meer dan 40 000 inwoners. Hierna neemt de bevolking in aantal af, waarna deze vanaf halfweg de jaren 1990 terug een (sterke) stijging kent. De ontwikkeling van de nieuwe wijk "Tuinen van Jette" in de buurt van het UZ Brussel liggen mee aan de basis van deze nieuwe impuls. Tussen 2005 en 2015 groeide de bevolking van Jette met 20 % (wat iets sneller is dan het groeiritme op gewestelijk niveau). De gemeente telt 50 724 inwoners in 2015, goed voor 4 % van de gewestelijke bevolking.

De bevolking van Jette behoorde tot de oudste van het Gewest, maar net als in vele andere Brusselse gemeenten, vond de afgelopen jaren een opvallende **verjonging** plaats: de gemiddelde leeftijd daalde van 40 jaar tot 38 jaar tussen 2005 en 2015. Het aandeel jongeren (0-17 jaar) steeg, terwijl het aandeel 65-plussers sterk daalde. In 2015 is 24 % van de bevolking jonger dan 18 jaar en 15 % 65 jaar en ouder (deze aandelen zijn hoger dan op gewestelijk niveau).

Jette kent gemiddeld iets grotere **huishoudens** dan op niveau van het Brussels Gewest. Meer en meer families met kinderen wonen in de gemeente. In 2015 zijn meer dan een op vier huishoudens koppels met kinderen. Verder zijn er in Jette in verhouding meer alleenstaande ouders en koppels zonder kinderen dan in het Gewest. Het aandeel eenpersoonshuishoudens ligt dus een stuk lager dan het gewestelijke gemiddelde.

Iets meer dan een vijfde van de bevolking van Jette heeft een buitenlandse **nationaliteit**. In 2015 vormen de Roemenen de grootste groep buitenlanders, deze plaats werd tot voor kort ingenomen door de Marokkanen die nu op de tweede plaats komen. De Polen staan op de derde plaats, gevolgd door de Fransen en Italianen. Het aantal Roemenen en, in mindere mate, Polen kenden een opmerkelijk sterke stijging in Jette tussen 2005 en 2015. Het aantal Marokkanen steeg eveneens, voor een deel omwille van een migratie vanuit de [arme sikkel](#)³.

³ Grippa, T., Marissal, P., May, X., Wertz, I., Loopmans, M. (2015) *Dynamiek van de buurten in moeilijkheden in de Belgische stadsgewesten*, ULB, KULeuven, POD Maatschappelijke Integratie, Brussel.

Socio-economisch profiel

Net zoals andere gemeente van de **tweede** noordoostelijke **kroon**, heeft de bevolking van Jette overwegend een sociaaleconomisch middenklasse profiel. Het gemiddeld **inkomen** ligt er hoger dan het gewestelijk gemiddelde. Hoewel het inkomen iets lager ligt in het zuiden van de gemeente en in **statistische sectoren** met veel sociale woningen, zijn er relatief weinig verschillen in inkomensniveau tussen de sectoren. De inkomensongelijkheid, gemeten met de **Gini-coëfficiënt**, ligt dan ook lager in Jette dan gemiddeld voor de 19 gemeenten.

Het aandeel inwoners van Jette dat van een vervangingskomen (werkloosheidsuitkering, invaliditeitsuitkering) of een uitkering voor personen met een handicap leeft, is aanzienlijk en ligt dicht bij het gewestelijk gemiddelde. Het aandeel inwoners dat recht heeft op een (**equivalent**) **leefloon** ligt in Jette daarentegen lager dan in het Gewest. Daarnaast telt de gemeente bijna een op vier **rechthebbenden op de verhoogde tegemoetkoming** van de verzekering voor geneeskundige verzorging.

In Jette is 69 % van de bevolking (15-64 jaar) actief op de arbeidsmarkt. De **activiteitsgraad** ligt duidelijk hoger dan het gewestelijke gemiddelde voor alle leeftijden, voor zowel mannen als voor vrouwen. Binnen de gemeente zijn er echter verschillen: de activiteitsgraad is lager in het zuiden van de gemeente dan in het noorden.

Een vijfde van de **beroepsbevolking** van Jette is werkzoekend, dit is een belangrijk aandeel, maar iets lager dan op niveau van het Gewest. De **werkloosheidsgraad** ligt in Jette daarenboven hoger bij vrouwen dan bij mannen. Bij de jongeren actief op de arbeidsmarkt is een op drie werkloos. Ook hier merken we op dat het zuiden van Jette een hogere werkloosheid kent dan de rest van de gemeente.

Wat betreft de **binnenlandse werkgelegenheid** in de gemeente, worden er opvallend meer arbeidsplaatsen ingenomen door vrouwen dan door mannen. Dankzij o.a. de aanwezigheid van het UZ Brussel op haar grondgebied is de **activiteitstak** "menselijke gezondheidszorg en maatschappelijke dienstverlening" (met 38 % van de arbeidsplaatsen) en het onderwijs (met 15 % van de arbeidsplaatsen) oververtegenwoordigd in de gemeente.

Bijna een op vier van de **kinderen** wordt geboren in een gezin zonder inkomen uit arbeid. De dekkingsgraad van de **kinderopvang** in Jette ligt lager dan het gewestelijk niveau, met iets meer dan een plaats voor vier kinderen jonger dan drie jaar. Binnen de gemeente zien we dat er meer kinderopvang per kind beschikbaar is in het noorden dan in het zuiden, terwijl in de zuidelijke wijken veel meer jonge kinderen en kwetsbare gezinnen wonen.

Wat het secundair **onderwijs** betreft, in vergelijking met het gewestelijk gemiddelde, volgen jongeren die in Jette wonen iets vaker algemeen en technisch onderwijs en iets minder vaak beroepssecundair onderwijs. Meer dan een kwart van de leerlingen van het secundair onderwijs hebben een schoolachterstand van minstens twee jaar. De **schoolachterstand** van jongeren uit Jette is wel iets lager dan gemiddeld in het Gewest.

Algemeen zijn de **huur- en woningprijzen** in Jette gemiddeld lager dan deze van het Gewest. Merk op dat het aandeel eigenaars ruim hoger ligt in de gemeente dan in het Gewest: ongeveer de helft van de woningen wordt bewoond door hun eigenaar.

Wat betreft de **gemeentefinanciën**, bereikt de gemeente sinds 2009 een positief gecumuleerd resultaat. De belangrijkste inkomsten van de gemeente komen van de onroerende voorheffing, maar toch is hun aandeel in de totale ontvangsten kleiner dan deze voor de 19 gemeenten samen, in tegenstelling tot de ontvangsten komende van de gewestdotaties en de opcentiemen bij de personenbelasting.

Gezondheid van de inwoners

De **levensverwachting** is in Jette 82 jaar voor de vrouwen en 78 jaar voor de mannen, hetgeen equivalent is aan de levensverwachting in het Gewest. Door de oudere bevolkingsstructuur ligt het bruto sterftecijfer in Jette relatief hoog. Wanneer rekening gehouden wordt met de invloed van de leeftijd, is het vroegtijdig sterftecijfer (voor 75 jaar) alleen hoger voor vrouwen.

Gezondheid hangt af van talrijke factoren zoals levensstijl, fysieke omgeving (arbeidsomstandigheden, huisvesting) en sociale omgeving (sociale en familiale ondersteuning), de toegang tot en de kwaliteit van de zorg, enzovoort. Het sociaal statuut is door zijn link met alle andere determinanten een heel belangrijke gezondheidsdeterminant.

UITDAGINGEN

Uit dit statistische overzicht van de gemeente Jette komen een aantal uitdagingen naar voren.

Verjonging maar nog altijd veel ouderen

Tussen 2005 en 2015 steeg het bevolkingsaantal in Jette aanzienlijk en de bevolking werd steeds **internationaler** (hoewel het aandeel personen met buitenlandse nationaliteit in Jette nog altijd lager ligt dan het gewestelijk gemiddelde). De gemeente tekent een sterke verjonging op van haar bevolking, met een stijging van het geboortecijfer en het aandeel jongeren onder de 18 jaar onder haar inwoners. Dit impliceert belangrijke uitdagingen op vlak van openbare infrastructuur, voldoende aangepaste woningen, kinderopvangplaatsen, onderwijs, begeleiding van ouders, enz.

Daarnaast telt Jette nog altijd een belangrijk aandeel **oudere** personen (65 jaar en ouder), net zoals de andere gemeenten van de **tweede kroon**. Hoewel het aandeel van deze leeftijdsgroep de laatste jaren daalde in de gemeente ten voordele van de jongeren, blijft ze hoger liggen dan het gewestelijk gemiddelde. Daarenboven steeg het aandeel zeer oude personen (85-89 jaar) onder de bevolking van 65 jaar en ouder – zoals dit eveneens het geval is op gewestelijk niveau – en dit impliceert eveneens de noodzaak voor een aangepast aanbod aan diensten en infrastructuur.

Deze behoeften op elkaar afstemmen, is een belangrijke uitdaging voor de komende jaren.

Tussen middenklasse en een socio-economisch kwetsbare bevolking

De sociaaleconomische situatie van de bevolking is gemiddeld iets beter in Jette in vergelijking met het Gewest. Toch bevindt een significant aandeel van de bevolking zich in een meer kwetsbare socio-economische positie: de situatie van de bevolking van Jette op de arbeidsmarkt lijkt immers minder gunstig dan vroeger. Dit impliceert nieuwe uitdagingen voor de gemeente. Daarnaast kan de migratie van gezinnen met kinderen komende van de **arme sikkel**⁴ bijdragen aan een toename van kwetsbare groepen, zowel op de private als op de sociale woningmarkt.

Ten slotte vormt de toenemende groep socio-economisch kwetsbare jongvolwassenen een belangrijke uitdaging wat betreft opleiding, sociale ondersteuning en inschakeling op de arbeidsmarkt.

Stadsvernieuwingsbeleid en mobiliteit

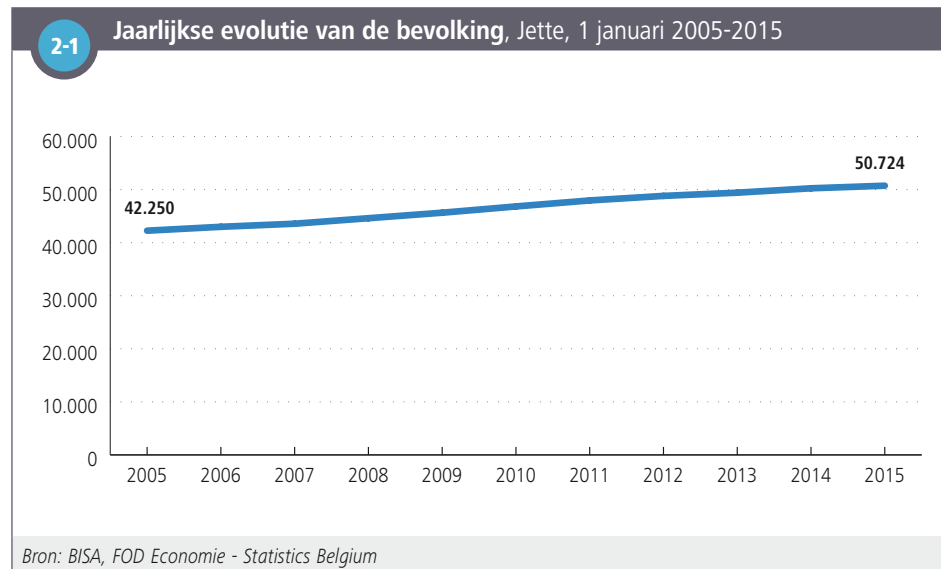
De afgelopen jaren werd in Jette heel wat geïnvesteerd in publieke ruimte, nieuwe woningen, in de heraanleg van de stationsomgeving en het Koningin Astridplein, en openbaar vervoer. Het komt erop aan zowel de nieuwe inwoners als de meer kwetsbare bevolking op de ene of andere wijze te laten profiteren van deze nieuwe ontwikkelingen en bijhorende infrastructuur. Daarnaast moet de gemeente anticiperen op de stijging van de grondprijzen die met een deel van deze ontwikkelingen gepaard gaat om te vermijden dat een deel van de huidige bevolking het nog moeilijker krijgt. De goede integratie van nieuwe projecten in het stedelijk weefsel vormt een continue uitdaging. Bovendien is het belangrijk om aandacht te hebben voor het behoud van de grote groene ruimtes ondanks de toegenomen bevolkingsdichtheid in de gemeente. Wat betreft mobiliteit moet de komst van de nieuwe tramlijn 9 de verbinding tussen de verschillende delen van de gemeente verbeteren. De aanleg van deze tramlijn en de heraanleg van het Koningin Astridplein zal gepaard gaan met bepaalde uitdagingen, in het bijzonder tijdens de werken.

4 Van Hamme, G. (Dir.), Grippa, T., Marissal, P., May, X., Wertz, I. & Loopmans, M. (2015), *Dynamiek van buurten in moeilijkheden in de Belgische stadsgewesten*. ULB – IGEAT. KULeuven – Department of Earth and Environmental Sciences. POD maatschappelijke integratie.

2. BEVOLKING

2.1. EVOLUTIE EN LOOP VAN DE BEVOLKING

Op 1 januari 2015 telt de gemeente Jette officieel 50 724 inwoners ²⁻¹, of 4 % van bevolking in het Brussels Gewest. De bevolkingsdichtheid bedraagt 10 058 inwoners per km², wat iets hoger is dan de bevolkingsdichtheid van het Gewest (7 282 inwoners/km²). Tussen 2005 en 2015 nam de bevolking van Jette met 20 % toe, tegenover 17 % voor het Gewest., dit stemt overeen met een gemiddelde jaarlijkse bevolkingsgroei van 1,8 %. Jette heeft hiermee een iets hoger groeiritme dan het hele Gewest (1,6 %).

In het jaar 2014 groeide de bevolking van Jette tegen hetzelfde ritme als de bevolking van het Gewest (1 %). De evolutie van de bevolking vloeit voort uit de combinatie van drie factoren: het natuurlijk saldo, het intern migratiesaldo en het extern migratiesaldo

²⁻².

2-2 Loop van de bevolking				
	Jette		Brussels Gewest	
	Aantal		Aantal	
Natuurlijke loop				
Geboorten (2014)	796	15,8 ‰	18.514	15,8 ‰
Sterfgevallen (2014)	466	9,2 ‰	9.032	7,7 ‰
Natuurlijk saldo (2014)	330	6,5 ‰	9.482	8,1 ‰
Migraties				
Intern migratiesaldo (2014)	-219	-4,3 ‰	-13.420	-11,5 ‰
Internationaal migratiesaldo (2014)	412	8,2 ‰	16.106	13,8 ‰
Totale aangroei (inclusief statistische aanpassing)				
Jaarlijkse bevolkingsgroei (2014)	487	1,0 %	11.687	1,0 %
Gemiddelde jaarlijkse bevolkingsgroei (2005-2014)		1,8 %		1,6 %
Bron: BISA, FOD Economie - Statistics Belgium				
Noot: De statistische aanpassing bevat alle laattijdig geregistreerde veranderingen (na 1 maart van het volgende jaar).				

Het **natuurlijk saldo** (het aantal geboorten min het aantal sterfgevallen) in verhouding tot de bevolking is positief in Jette (6,5 ‰) maar ligt wel onder de overeenkomstige waarde voor het Gewest (8,1 ‰), omdat het bruto sterftecijfer hoger ligt in Jette in vergelijking met dit cijfer voor het Gewest (respectievelijk 9,2 ‰ en 7,7 ‰). Dit houdt verband met het iets hoger aandeel ouderen in de gemeente tegenover het Gewest. Het bruto geboortecijfer is in Jette gelijk aan deze van het Gewest (15,8 ‰).

Net als in de meeste Brusselse gemeenten, behalve de vijf welgestelde gemeenten, is het **intern migratiesaldo** negatief in Jette omdat het aantal personen dat vanuit een andere gemeente in België naar Jette migreert (4 259) lager ligt dan het aantal personen dat Jette verlaat voor een andere Belgische gemeente (4 478). Voor het hele Brussels Gewest is dit intern migratiesaldo in verhouding tot de bevolking echter nog een stuk negatiever (-11,5 ‰) dan in Jette (-4,3 ‰). Het **internationaal migratiesaldo** is positief, net zoals in (op één na) alle Brusselse gemeenten: het aantal mensen dat vanuit

het buitenland in Jette komt wonen (1 169) is groter dan het aantal personen dat de gemeente verlaat om zich in het buitenland te vestigen (757)⁵. Dit saldo in verhouding tot de bevolking ligt weliswaar lager in Jette dan op niveau van het Gewest.

Naast de **officiële bevolking** telt elke gemeente ook een zeker aantal personen dat er wel woont, maar niet tot de officiële bevolking wordt gerekend (asielzoekers, vreemdelingen in een onregelmatige verblijfssituatie, diplomaten en hun gezinsleden...). Wat specifiek de geboorten en sterfgevallen betreft, zijn de **Statistische formulieren voor geboorten en overlijdens** een nuttige aanvulling op de gegevens van de officiële bevolking. Deze vermelden immers alle geboren en overleden personen en niet enkel de geboorten en overlijdens van de personen die er officieel verblijven en in het Rijksregister zijn opgenomen (zie hoofdstuk gezondheid).

2.2. STRUCTUUR VAN DE BEVOLKING VOLGENS LEEFTIJD EN GESLACHT

De bevolkingsstructuur in Jette kent tussen 2005 en 2015 een verjonging: het aandeel 65-plussers daalde terwijl het aandeel jongeren (0-17 jaar) steeg.

In 2015 bleef het aandeel van de bevolking van 65 jaar en ouder wel hoger in Jette dan in het hele Brussels Gewest (15 % tegenover 13 % in het Gewest). Het aandeel jongeren is eveneens licht oververtegenwoordigd in vergelijking met het Gewest (24 % tegenover 23 %). Het aandeel personen op actieve leeftijd is bijgevolg ondervertegenwoordigd (61 % tegenover 64 % in het Gewest) **2-3**.

2-3 Uitsplitsing van de bevolking per leeftijdsgroep, 1 januari 2005 en 2015								
	Jette				Brussels Gewest			
	2005		2015		2005		2015	
	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%
0 - 17 jaar	8.937	21,2	12.013	23,7	217.522	21,6	267.922	22,8
18 - 64 jaar	25.460	60,3	30.940	61,0	633.716	62,9	751.915	64,0
65 jaar en meer	7.853	18,6	7.771	15,3	155.511	15,4	155.336	13,2
Totaal	42.250	100,0	50.724	100,0	1.006.749	100,0	1.175.173	100,0

Bron: BISA, FOD Economie - Statistics Belgium

De indicatoren over de structuur van de bevolking bevestigen dat hoewel Jette een sterkere verjonging van haar bevolking optekende tussen 2005 en 2015, ze wel gemiddeld een iets oudere bevolking blijft kennen dan het Gewest **2-4**. De gemiddelde **leeftijd** in de gemeente daalde van 40,4 jaar in 2005 tot 38,3 jaar in 2015, tegenover van 38,5 jaar tot 37,4 jaar in het Brussels Gewest.

Terwijl Jette in 2005 een **verouderingscoëfficiënt** van 88 % kende, zakte deze tot 65 % in 2015, wat wel nog steeds hoger is dan op gewestelijke niveau (58 % in 2015). Het aandeel zeer ouderen (80-plussers) onder de 65-plussers nam wel toe: de **senioriteitscoëfficiënt** is gestegen en ligt hoger dan deze van het Gewest.

De **economische afhankelijkheidscoëfficiënt** is iets gedaald maar blijft in 2015 hoger dan in het Brussels Gewest (64 % tegenover 56 % in het Gewest), door een relatief hoog aandeel ouderen en jongeren en een relatief laag aandeel personen op actieve leeftijd in vergelijking met het Gewest.

Tot slot kent Jette een kleiner aandeel mannen dan het Brussels Gewest (met een **geslachtsverhouding** van 90 mannen voor 100 vrouwen tegenover 95 voor 100 in het Brussels Gewest). Deze vaststelling houdt grotendeels verband met de leeftijdsstructuur, daar vrouwen – die een grotere levensverwachting hebben – sterker zijn vertegenwoordigd bij de ouderen.

2-4 Indicatoren over de structuur van de bevolking, 1 januari 2005 en 2015				
	Jette		Brussels Gewest	
	2005	2015	2005	2015
Gemiddelde leeftijd totaal (jaar)	40,4	38,3	38,5	37,4
Gemiddelde leeftijd mannen (jaar)	37,9	36,3	36,7	36,1
Gemiddelde leeftijd vrouwen (jaar)	42,6	40,0	40,2	38,6
Verouderingsratio [65+/0-17] (%)	87,9	64,7	71,5	58,0
Afhankelijkheidsratio [(0-17)+(65+)]/(18-64) (%)	65,9	63,9	58,9	56,3
Senioriteitscoëfficiënt [80+/65+] (%)	32,1	34,4	30,4	32,5
Geslachtsverhouding (%)	86,8	89,8	92,4	95,1

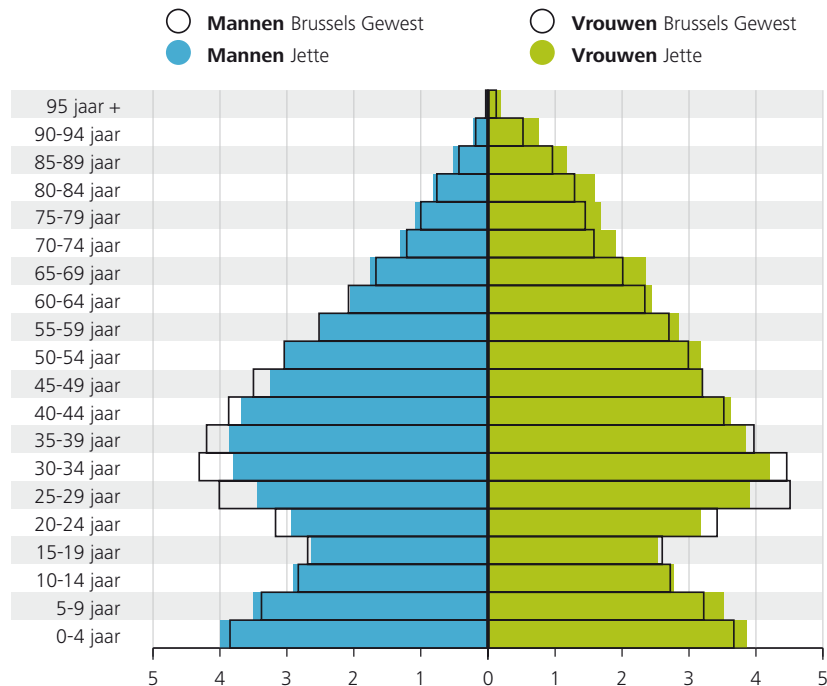
Bron: BISA, FOD Economie - Statistics Belgium

⁵ Deze cijfers bevatten naast de immigratie (in sensu stricto) ook de veranderingen van register, de ambtshalve schrappingen en de herinschrijvingen na schrapping.

De eerste **vergelijkende leeftijdspiramide** toont eveneens dat Jette, in vergelijking met het hele Brussels Gewest, zowel een zeer lichte oververtegenwoordiging heeft van de oudere bevolking (vooral de vrouwen) als van de jonge kinderen (van 0 tot 10 jaar) **2-5**. De bevolking op beroepsactieve leeftijd is daarentegen ondervertegenwoordigd, in het bijzonder mannen tussen 20 en 50 jaar en vrouwen tussen 20 en 35 jaar. Merk op dat het **totale vruchtbaarheidscijfer** (2,0) ongeveer gelijk is als het gewestelijk gemiddelde (1,9).

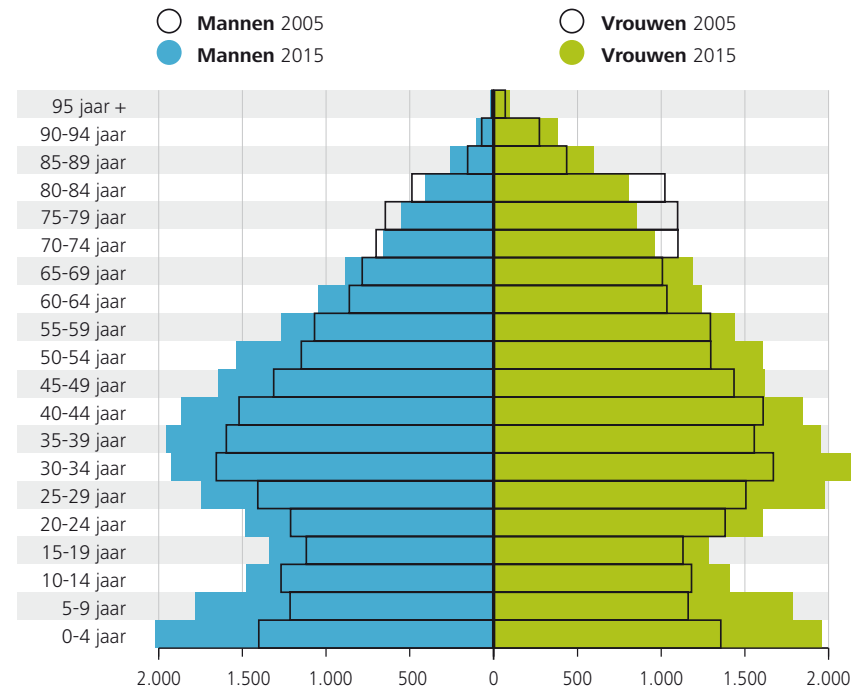
De tweede **leeftijdspiramide** toont dat de bevolkingstoename **tussen 2005 en 2015** plaatsvond in quasi alle leeftijdsklassen, enkel de personen van 70 tot en met 84 jaar vormen hierop de uitzondering **2-6**. De toename was echter niet even sterk voor alle leeftijden. In vergelijking met 2005, zien we dat de bevolkingspiramide van 2015 een bredere basis en een breder midden heeft: het aantal kinderen jonger dan tien jaar is immers sterk toegenomen, evenals de bevolking van 20 tot en met 54 jaar.

2-5 Vergelijkende leeftijdspiramide, voor 100 inwoners, 1 januari 2015

Bron: BISA, FOD Economie - Statistics Belgium

2-6 Vergelijkende leeftijdspiramide van Jette, 1 januari 2005 en 2015

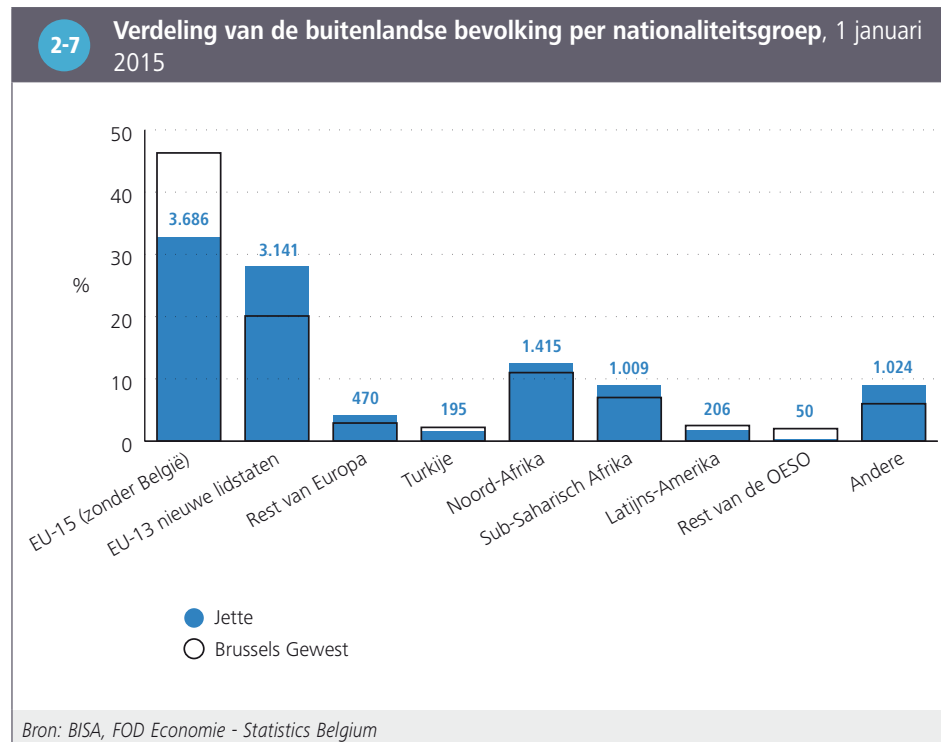

Bron: BISA, FOD Economie - Statistics Belgium

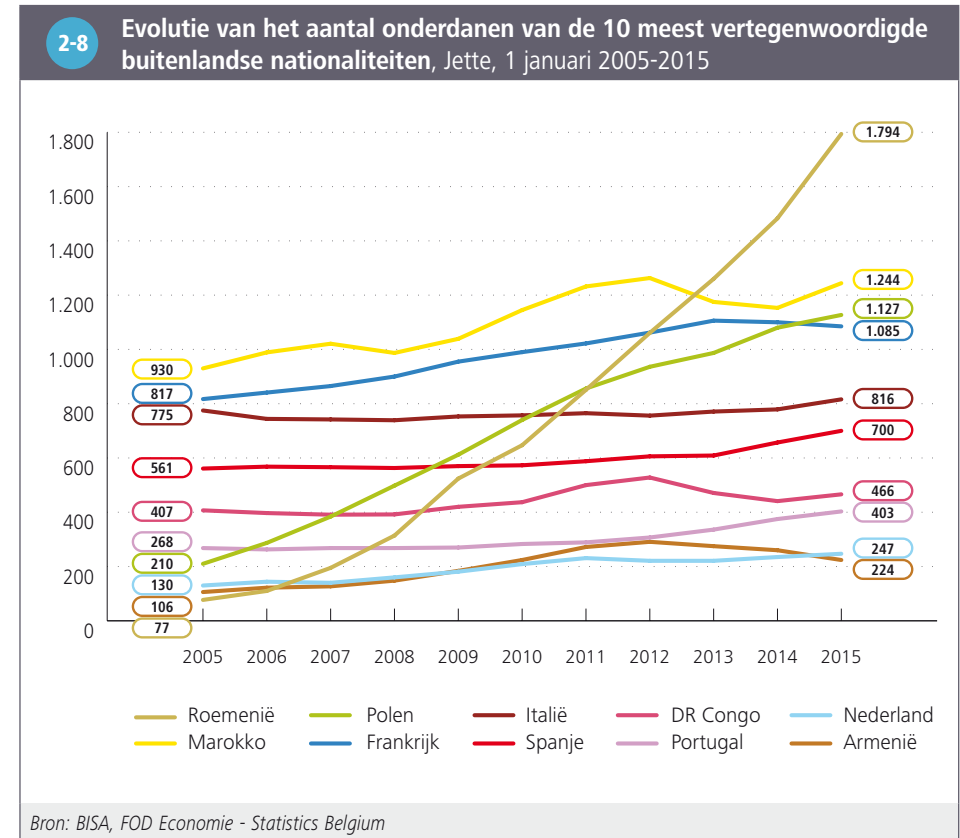
2.3. NATIONALITEITEN

Op 1 januari 2015 hadden 11 196 personen (22 % van de bevolking van Jette) een buitenlandse **nationaliteit**. Hoewel het aandeel de afgelopen jaren stijgt, blijft het veel lager dan het gewestelijk gemiddelde (34 %). Jette is zo een van de vijf Brusselse gemeenten met het kleinste aandeel vreemdelingen. Onder de bevolking van Jette met een buitenlandse nationaliteit heeft 33 % een nationaliteit van de EU-15, 28 % een nationaliteit van één van de nieuwe lidstaten (EU-13) en 13 % van Noord-Afrika.

Onder de buitenlandse bevolking, in vergelijking met deze van het hele Brussels Gewest, is er in Jette een oververtegenwoordiging van voornamelijk onderdanen van een van de nieuwe lidstaten van de Europese Unie, en in mindere mate van onderdanen van de overige groep landen (zie "Andere"), Sub-Saharisch Afrika, Noord-Afrika en van een land behorende tot de rest van Europa (niet EU). Personen met een nationaliteit van de EU-15 (zonder België) zijn daarentegen duidelijk ondervertegenwoordigd onder de buitenlandse bevolking van Jette ²⁻⁷.

Onder de bevolking met een **buitenlandse nationaliteit** zijn de Roemenen met voorsprong het sterkst vertegenwoordigd, na hen volgen de Marokkanen, Polen en Fransen ²⁻⁸. Onder de tien nationaliteiten die in de gemeente het meest vertegenwoordigd zijn, vinden we ook de Armeense.

We kunnen een opmerkelijke stijging van het aantal Roemenen en, in mindere mate, het aantal Polen vaststellen tussen 2005 en 2015: Jette telt in 2015 23 keer zoveel Roemenen en vijf keer zoveel Polen dan in 2005. Deze opmerkelijke stijging is merkbaar in heel het Brussels Gewest en houdt verband met de toetreding tot de EU van Polen (in 2004) en Roemenië (in 2007). Eerst en vooral is er de regularisatie van personen die reeds aanwezig waren op het Brussels grondgebied. Verder is er de komst van nieuwe personen door het vrije verkeer van werknemers. Ook is er een toename

van werkaanbiedingen voor de onderdanen van deze nieuwe lidstaten in Brussel als hoofdstad van de EU⁶.

Daarnaast noteren we een stijging van alle onderdanen uit de tien meest vertegenwoordigde buitenlandse nationaliteiten in 2015, onder andere Marokkanen.

Jette zag haar buitenlandse bevolking dus sterk toenemen tussen 2005 en 2015 (+80 %). Dit is een snellere stijging dan deze voor het hele Gewest (+50 %).

2.4. HUISHOUDENS

Op 1 januari 2015 telt Jette 21 749 private huishoudens, of 1 959 meer huishoudens dan in 2005. In 2015 bestaat 40 % van de huishoudens uit één persoon, 26 % uit twee personen en 34 % uit minimum drie personen (tegenover respectievelijk 43 %, 29 % en 28 % in 2005). Het aandeel van de huishoudens met minstens drie personen is dus duidelijk gestegen (inclusief de grote huishoudens van 6 personen en meer) in Jette. In de absolute cijfers zien we dan ook dat de toename van het aantal huishoudens in Jette tussen 2005 en 2015 volledig toe te schrijven is aan een toename van het aantal huishoudens met meer dan 2 personen (meestal huishoudens met kinderen) ²⁻⁹.

De gemiddelde **grootte** van de huishoudens in Jette (2,30) is groter dan in het Brussels Gewest (2,14) in 2015.

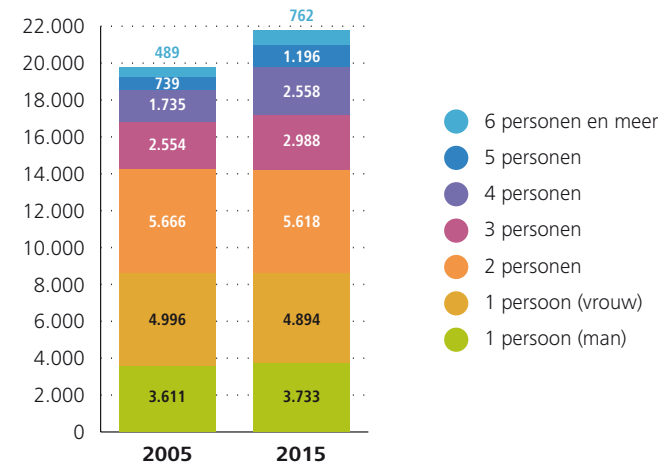
Het aandeel alleenwonenden onder de private huishoudens in Jette (40 %) ligt lager in vergelijking met het hele Brussels Gewest (47 %) ²⁻¹⁰. Zowel **koppels** zonder kinderen (17 %) als koppels met kinderen (27 %) zijn in Jette iets sterker vertegenwoordigd dan in het Gewest. De alleenstaande ouders vormen meer dan een achtste van de private huishoudens (13 %) - een aandeel dat iets hoger ligt dan het gewestelijk gemiddelde - en 87 % van deze alleenstaande ouders zijn vrouwen⁷.

⁶ Brussels Instituut voor Statistiek en Analyse (2015), *Een demografische boom onder de loep: Roemenen, Polen en Bulgaren in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest*, Focus nr. 9, juni 2015

⁷ Aangezien men maar op één plaats gedomicilieerd kan zijn en dit in geval van bilocatie voor de kinderen meestal bij de moeder is, wordt het aantal alleenstaande vaders onderschat.

2-9

Evolutie van het aantal private huishoudens per grootte, Jette, 1 januari 2005 en 2015

Bron: BISA, FOD Economie - Statistics Belgium

2-10

Aantal private huishoudens volgens type, 1 januari 2015

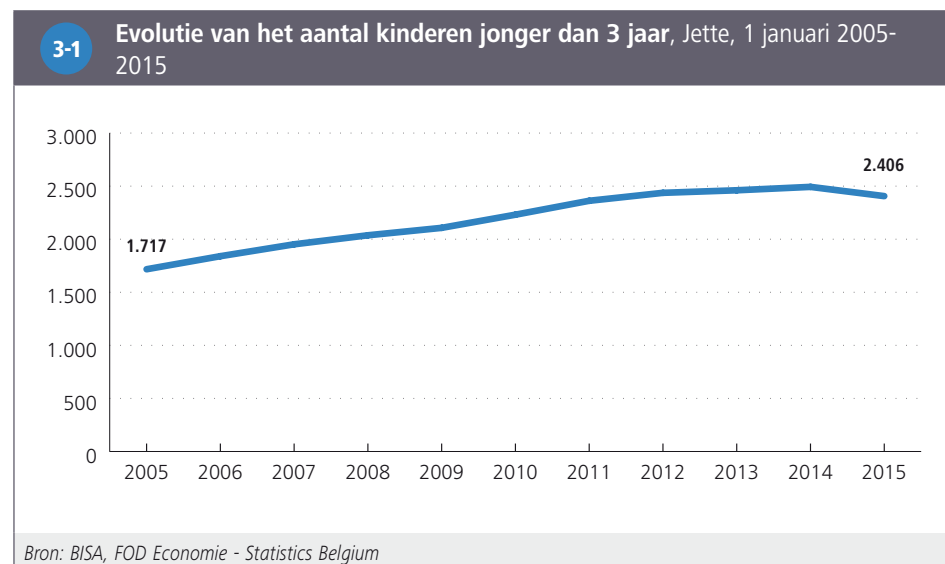
	Jette		Brussels Gewest	
	Aantal	%	Aantal	%
Alleenwonenden	8.609	39,6	252.404	46,5
Koppels zonder kinderen	3.761	17,3	82.157	15,1
<i>Gehuwden</i>	2.652	12,2	56.694	10,4
<i>Samenwonenden</i>	1.109	5,1	25.463	4,7
Koppels met kind(eren)	5.862	27,0	128.289	23,6
<i>Gehuwden</i>	4.577	21,0	104.484	19,3
<i>Samenwonenden</i>	1.285	5,9	23.805	4,4
Alleenstaande ouders	2.812	12,9	62.690	11,6
Andere types	705	3,2	17.130	3,2
Totaal	21.749	100,0	542.670	100,0

Bron: BISA, FOD Economie - Statistics Belgium

3. JONGE KINDEREN

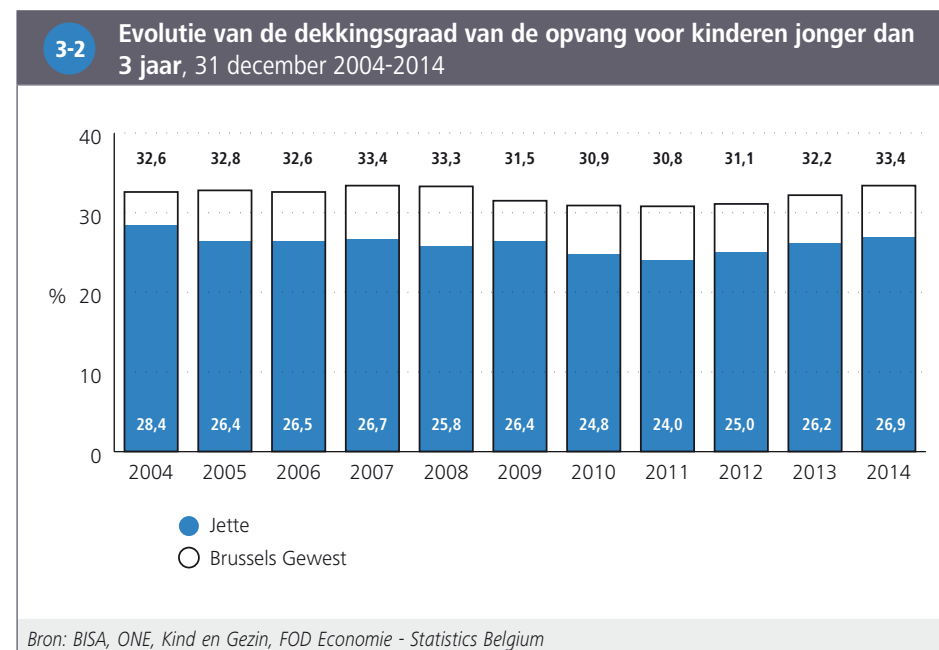
3.1. EVOLUTIE VAN HET AANTAL KINDEREN JONGER DAN 3 JAAR

Op 1 januari 2015 telt Jette 2 406 kinderen jonger dan 3 jaar, dit vertegenwoordigt 4,7 % van de totale bevolking (tegenover 4,6 % in het Brussels Gewest). Het aantal kinderen van deze leeftijd steeg tussen 2005 en 2015 met 40 %, dit is sneller dan de stijging van het aantal jonge kinderen op gewestelijk niveau (+25 %). Er is wel een lichte daling van het aantal kinderen in Jette tussen 1 januari 2014 en 2015 ³⁻¹.

3.2. KINDEROPVANG: DEKKINGSGRAAD EN TOEGANKELIJKHEID

De **dekkingsgraad** van de opvang van kinderen jonger dan 3 jaar ligt laag in Jette, met op 31 december 2014 iets meer dan één plaats voor vier kinderen, tegenover één plaats voor drie kinderen op het niveau van het hele Brussels Gewest ³⁻². De dekkingsgraad bleef tussen 2004 en 2014 relatief stabiel.

Op 31 december 2014 tellen we in totaal 647 plaatsen in de kinderopvang in Jette **3-3**. Het gaat hier om alle plaatsen, waarvan sommigen zijn voorbehouden voor kinderen van het personeel van ondernemingen of instellingen, die niet noodzakelijk in het Brussels Gewest wonen. Net als in de meeste Brusselse gemeenten gaat het hoofdzakelijk om plaatsen in collectieve opvang (97 %). Er is relatief weinig gezinsopvang (onthaalouders) in het Gewest.

Wanneer we de opvangplaatsen die gereserveerd zijn voor bepaalde categorieën (bijvoorbeeld kinderdagverblijven die verbonden zijn aan een bedrijf of die enkel kinderen opvangen van bepaalde nationaliteiten of religieuze groepen) buiten beschouwing laten, en enkel rekening houden met opvangplaatsen waarvoor het tarief berekend wordt in functie van het inkomen van de ouders, bedraagt de dekkingsgraad slechts 16 % in Jette (tegenover 20 % in het Brussels Gewest). Dit betekent minder dan een plaats voor zes kinderen jonger dan 3 jaar die **toegankelijk** is voor iedereen en aan een inkomenstarief.

3-3 Kinderopvang voor kinderen jonger dan 3 jaar en toegankelijkheid, 31 december 2014		
	Jette	Brussels Gewest
Kinderopvang		
Aantal kinderopvangplaatsen in collectieve opvang	628	17.408
Aantal kinderopvangplaatsen in gezinsopvang	19	573
Totaal aantal kinderopvangplaatsen	647	17.981
Toegankelijkheid		
Aantal kinderopvangplaatsen voor 100 kinderen jonger dan 3 jaar	26,9	33,4
Aantal kinderopvangplaatsen (aan het inkomen gekoppeld tarief en toegankelijk voor iedereen) voor 100 kinderen jonger dan 3 jaar	15,8	19,9
Aandeel kinderopvangplaatsen (aan het inkomen gekoppeld tarief) in het totaal aantal plaatsen (%)	70,1	70,8
<i>Bron: BISA, ONE, Kind en Gezin, FOD Economie - Statistics Belgium</i>		

4. ONDERWIJS

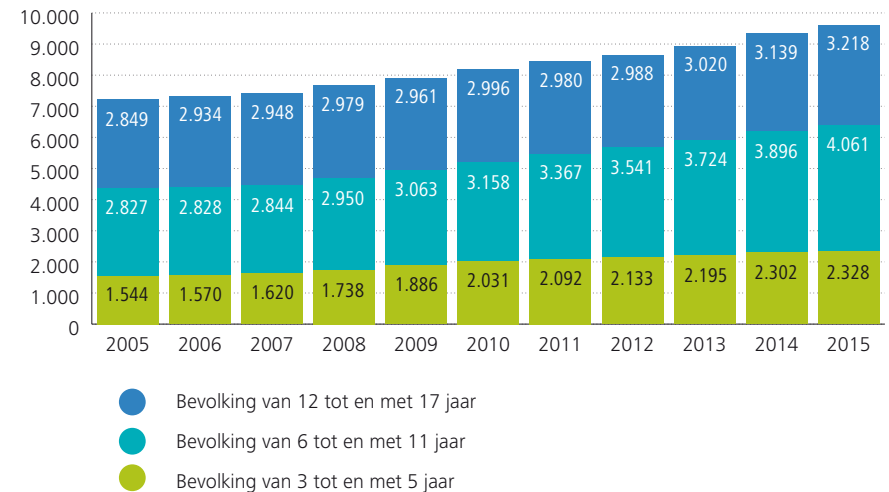
4.1. EVOLUTIE VAN DE BEVOLKING VAN 3 TOT EN MET 17 JAAR

Tussen 2005 en 2015 steeg het aantal kinderen (3-17 jaar) in Jette ⁴⁻¹. Het aandeel kinderen in de totale bevolking kent een lichte stijging tussen 2005 en 2015 en ging van 3,7 % naar 4,6 % voor de 3-5 jarigen en van 6,5 % naar 8,0 % voor de 6-11 jarigen. Het aandeel jongeren (12-17 jaar) kende een heel lichte daling (6,8 % in 2005 en 6,3 % in 2015).

Merk op dat de bevolkingscijfers die weergegeven zijn in de figuur ⁴⁻¹ enkel betrekking hebben op de officiële bevolking, en dat bepaalde kinderen (waarvan de ouders bijvoorbeeld ingeschreven zijn in het Wachtregister of die zonder wettig verblijf in het land verblijven) die hier wel schoollopen niet meegeteld worden. Deze kinderen worden daarentegen wel mee opgenomen in de gegevens over de schoolbevolking (zie volgende paragraaf). Daartegenover zijn er ook kinderen die wel in de officiële bevolkingscijfers voorkomen maar die we niet terugvinden in de schoolbevolking. Deze schoolbevolking telt immers enkel de kinderen die school lopen in een school van de Franse of Vlaamse gemeenschap⁸.

4-1

Evolutie van de bevolking van 3 tot en met 17 jaar, Jette,
1 januari 2005-2015

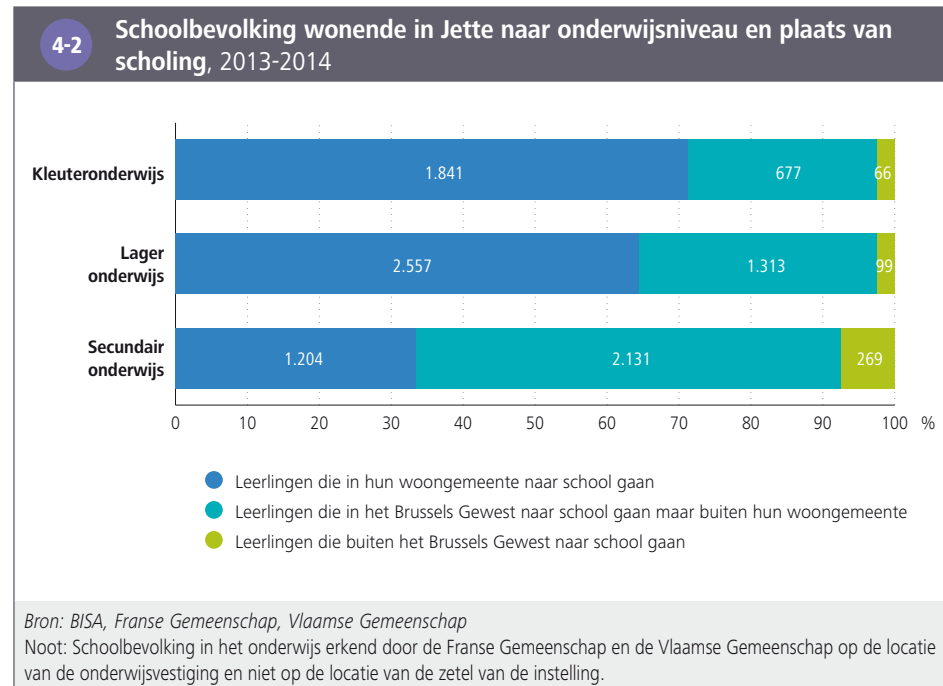

Bron: BISA, FOD Economie - Statistics Belgium

⁸ Ook de schoolachterstand kan een deel van de verschillen tussen figuren 4-1 en 4-2 verklaren.

4.2. SCHOOLBEVOLKING: ONDERWIJSNIVEAU, PLAATS VAN SCHOLING EN ONDERWIJSVORM

Tijdens het schooljaar 2013-2014 waren respectievelijk 2 584, 3 968 en 3 598 leerlingen die in Jette wonen ingeschreven in het kleuter, lager en secundair onderwijs (erkend door de Vlaamse of Franse Gemeenschap⁹). Van de leerlingen van de kleuterschool en de lagere school loopt ongeveer twee derde school in Jette zelf, bij de leerlingen van het secundair is dat ongeveer een derde **4-2**.

In vergelijking met het hele Brussels Gewest volgen de leerlingen van het secundair onderwijs die in Jette wonen iets vaker het algemeen en technisch onderwijs, in tegenstelling tot het beroepsonderwijs: 30 %, 18 % en 14,5 % van de leerlingen zitten respectievelijk in het algemeen, technisch en beroepsonderwijs tegenover 29 %, 17 % en 16 % van alle leerlingen woonachtig in het Brussels Gewest **4-3**. Het aandeel leerlingen in het buitengewoon onderwijs (lager en secundair onderwijs) is in Jette (4,9 %) van dezelfde orde als in het hele Brussels Gewest (4,6 %).

4-3 Verdeling van de schoolbevolking in het leerplichtonderwijs (woonplaats) naar onderwijsniveau en onderwijsvorm, 2013-2014

	Jette		Brussels Gewest
	Aantal	% in het niveau	% in het niveau
Lager onderwijs			
Lager onderwijs	3.728	94,0	94,5
Buitengewoon basisonderwijs	240	6,0	5,5
Totaal lager onderwijs	3.968	100,0	100,0
Secundair onderwijs			
Secundair onderwijs 1 ^{ste} graad	1.208	33,6	33,7
Secundair onderwijs 2 ^{de} en 3 ^{de} graad (en 4 ^{de} graad voor de Franse Gemeenschap)			
<i>Algemeen secundair onderwijs</i>	1.091	30,3	29,2
<i>Technisch secundair onderwijs</i>	635	17,6	16,9
<i>Kunstsecundair onderwijs</i>	12	0,3	0,4
<i>Beroepssecundair onderwijs</i>	521	14,5	16,1
Buitengewoon secundair onderwijs	131	3,6	3,7
Totaal secundair onderwijs	3.598	100,0	100,0

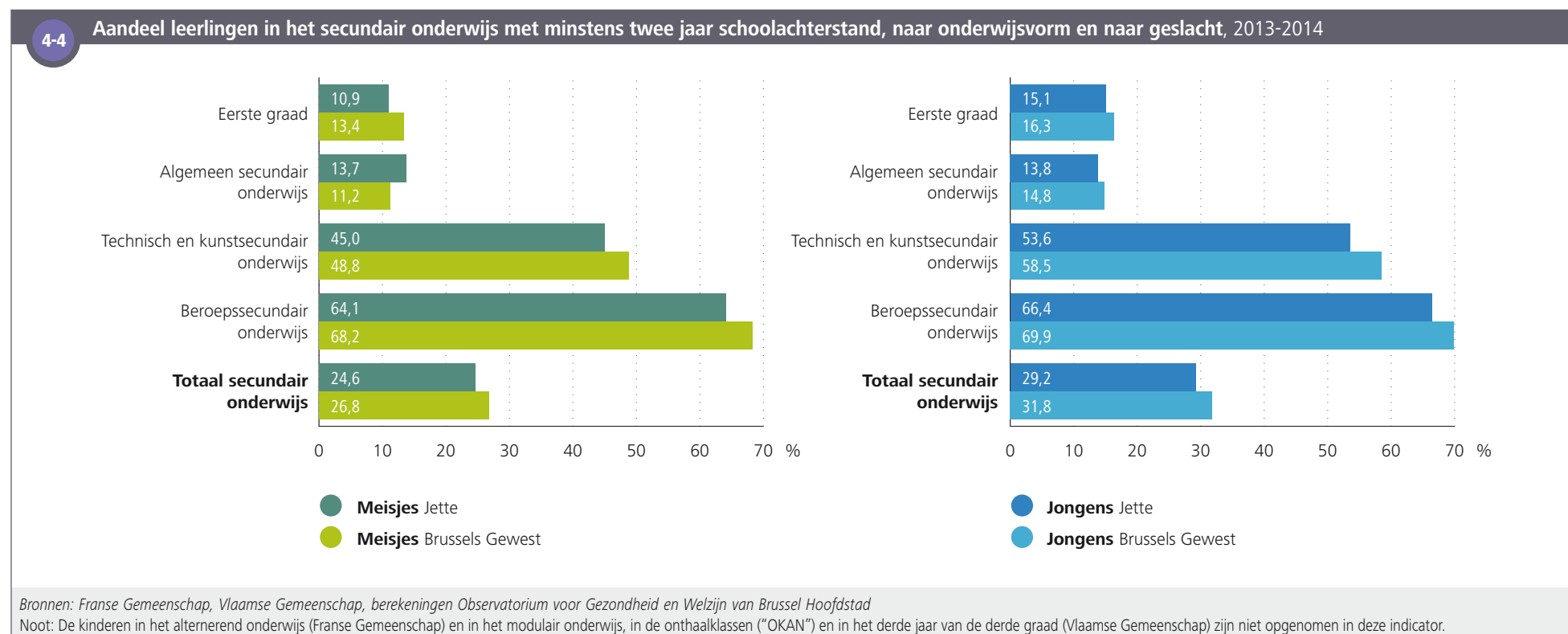
Bron: BISA, Franse Gemeenschap, Vlaamse Gemeenschap
 Noot: De gegevens van de Franse Gemeenschap en de Vlaamse Gemeenschap zijn per onderwijsvorm gehergroepeerd.

⁹ Leerlingen die onderwijs volgen binnen een school die niet erkend is door de overheid (Europese of internationale scholen, privé-scholen die niet officieel erkend zijn door één van de twee Gemeenschappen, thuisonderwijs) zijn dus niet opgenomen in deze statistieken.

4.3. SCHOOLACHTERSTAND

Het aandeel leerlingen met een **schoolachterstand** (van twee jaar of meer) houdt sterk verband met de onderwijsvorm en dit zowel in Jette als in het hele Gewest. Het percentage leerlingen met een schoolachterstand is duidelijk veel hoger in het beroepsonderwijs, gevolgd door het technisch en kunstonderwijs en vervolgens het algemeen onderwijs. In het algemeen hebben jongens vaker een schoolachterstand dan meisjes ⁴⁻⁴.

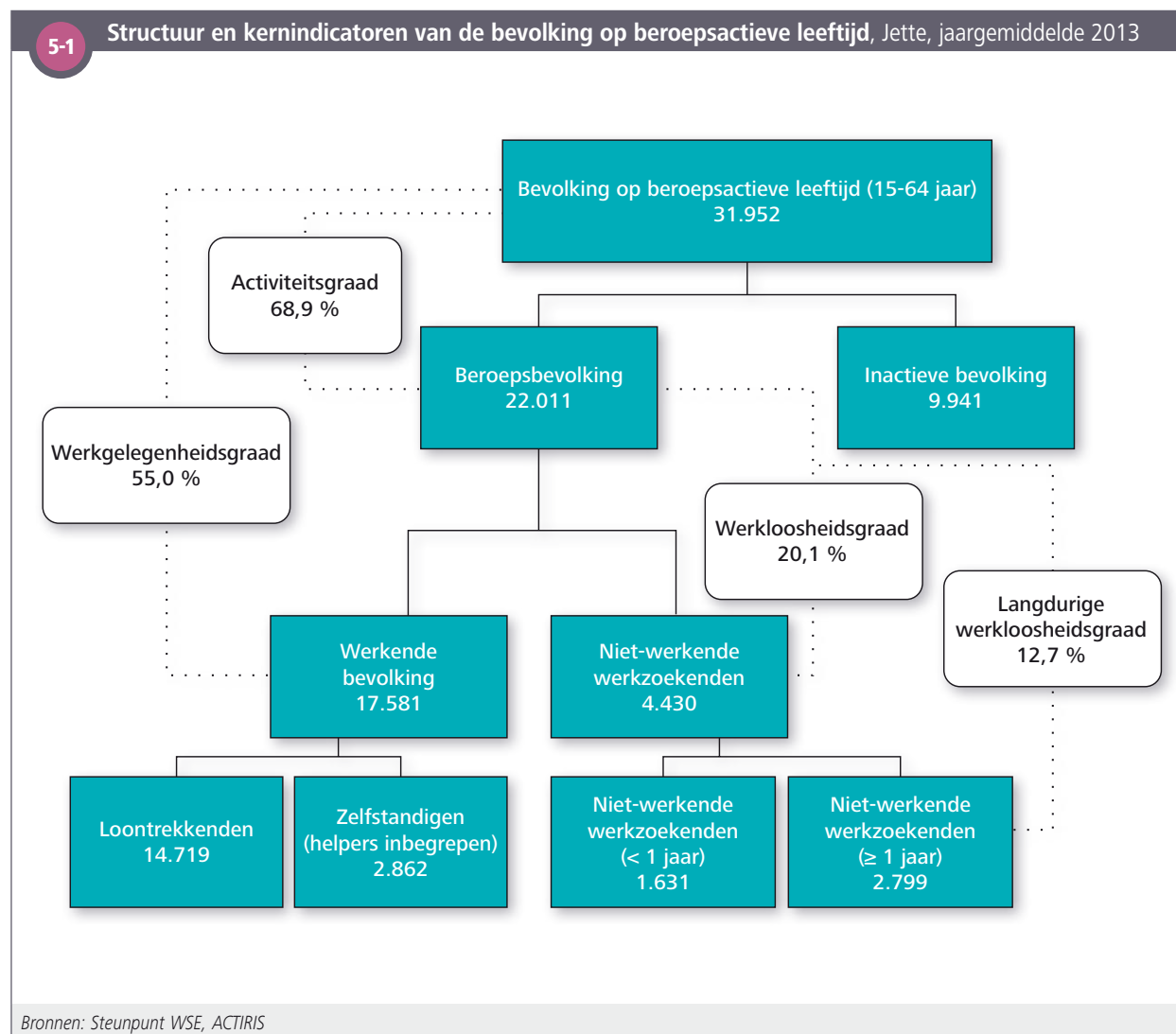
In Jette kennen 25 % van de meisjes en 29 % van de jongens die zijn ingeschreven in het secundair onderwijs een schoolachterstand (alle richtingen samen). Deze aandelen liggen iets lager in vergelijking met het gewestelijk gemiddelde, zowel voor meisjes als voor jongens.

5. ARBEIDSMARKT

5.1. SOCIO-ECONOMISCHE POSITIE VAN DE BEVOLKING

In 2013 is 69 % van de 31 952 personen op beroepsactieve leeftijd (15-64 jaar) in Jette actief op de arbeidsmarkt ([beroepsbevolking](#)). Onder hen heeft acht op tien een job en is twee op de tien ingeschreven bij ACTIRIS als “[niet-werkende werkzoekende](#)” (NWWZ). Onder deze NWWZ is bijna twee derde al minstens één jaar lang werkloos ^{5-1 10}.

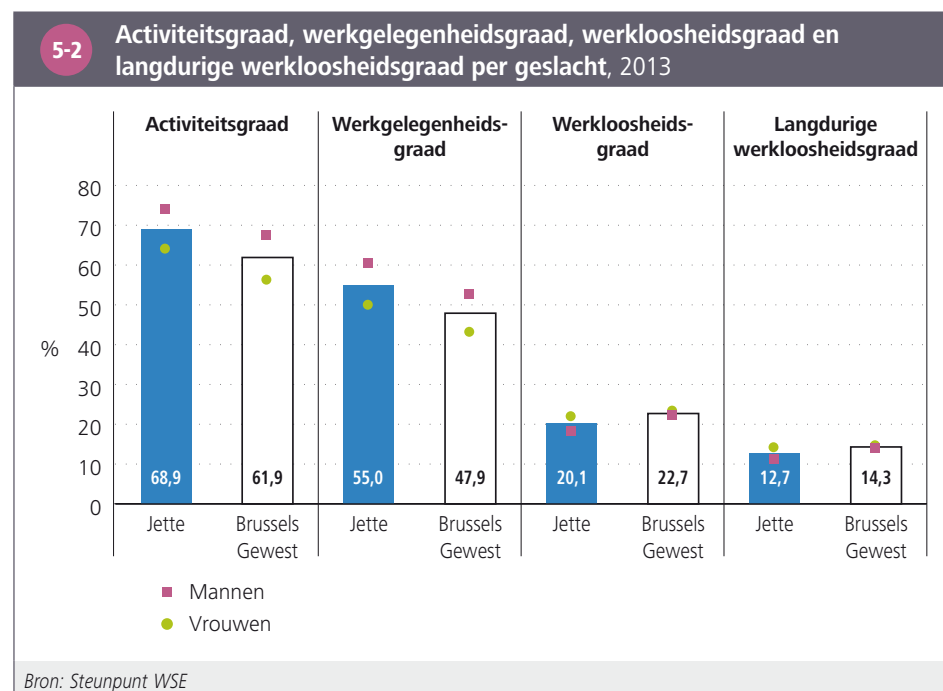
¹⁰ In dit hoofdstuk worden de [beroepsbevolking](#) en de werkende bevolking onderschat omdat de personen die in de Europese en internationale instellingen werken, zeelui bij de koopvaardij, huishoudelijk personeel en zwartwerkers niet in rekening worden gebracht.

5.2. ACTIVITEITS-, WERKGELEGENHEIDS- EN WERKLOOSHEIDSGRAAD

De **activiteitsgraad** ligt zowel bij mannen als bij vrouwen een stuk hoger in Jette dan in het Brussels Gewest. De **werkloosheidsgraad** (totaal en van lange duur¹¹) ligt in Jette iets lager dan in het Brussels Gewest, in het bijzonder bij mannen. Tenslotte ligt de **werkgelegenheidsgraad** hoger in Jette, voor beide geslachten.

Voor de activiteitsgraad en de werkgelegenheidsgraad zijn de **genderongelijkheden** ongeveer even groot in Jette als in het Gewest. Voor de werkloosheidsgraad zijn de verschillen groter: de werkloosheidsgraad ligt hoger bij vrouwen dan bij mannen in Jette terwijl er op gewestelijk niveau bijna geen verschil is **5-2**.

Merk op dat het gemeentelijk gemiddelde belangrijke verschillen tussen de **wijken** maskeert, met een hoge werkloosheidsgraad in de **wijken** grenzend aan de **arme sikkel** in het zuiden en het oosten van de gemeente en een lagere werkloosheidsgraad in het noorden.

11 De langdurige **werkloosheidsgraad** stemt overeen met het aantal personen dat een jaar of meer werkloos is ten opzichte van de beroepsbevolking.

Bij alle leeftijdsgroepen liggen de **activiteitsgraad** en de **werkgelegenheidsgraad** hoger en de **werkloosheidsgraad** lager in Jette dan in het hele Brussels Gewest. Het verschil tussen de activiteitsgraad en de werkgelegenheidsgraad is wel minder groot bij de jongeren (18-24 jaar) dan bij de oudere leeftijdsgroepen. Hoewel de werkloosheidsgraad van jongeren (15-24 jaar) in Jette iets lager is dan op niveau van het Gewest, wordt toch een jongere op drie die actief is op de arbeidsmarkt, getroffen door werkloosheid **5-3**.

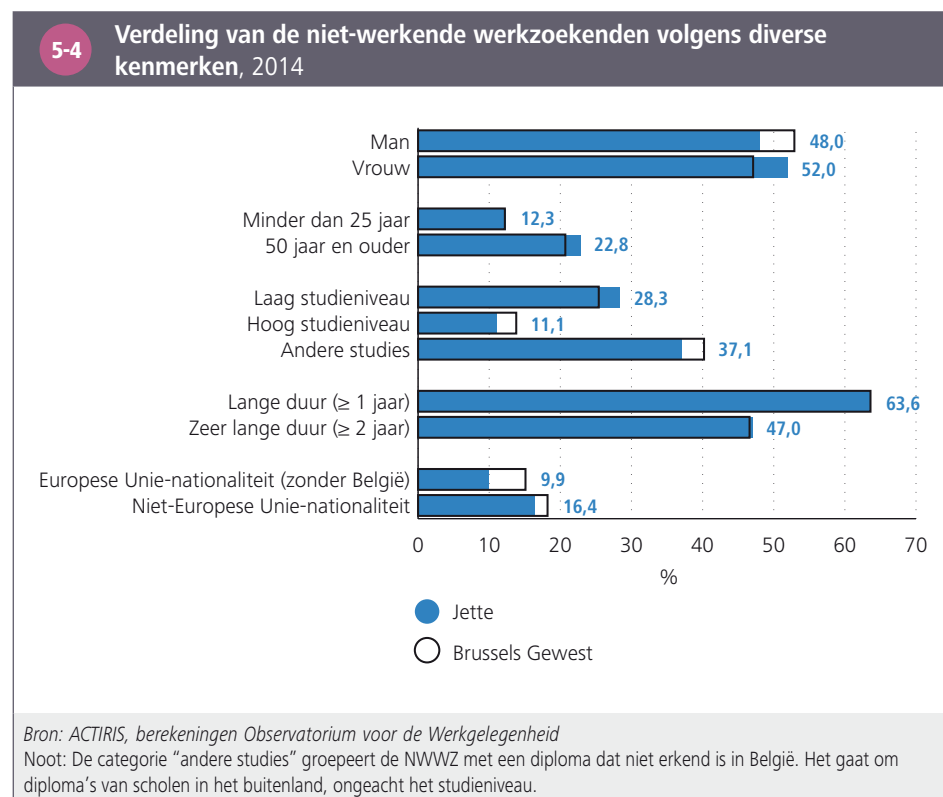
5-3 Activiteitsgraad, werkgelegenheidsgraad en werkloosheidsgraad per leeftijdsgroep, 2013

	Activiteitsgraad (%)		Werkgelegenheidsgraad (%)		Werkloosheidsgraad (%)	
	Jette	Brussels Gewest	Jette	Brussels Gewest	Jette	Brussels Gewest
15 tot 24 jaar	31,0	28,7	20,7	18,3	33,2	36,3
25 tot 49 jaar	82,4	73,1	66,6	57,1	19,2	21,9
50 tot 64 jaar	65,0	58,8	53,0	42,1	18,4	20,1
Totaal	68,9	61,9	55,0	47,9	20,1	22,7

Bron: Steunpunt WSE

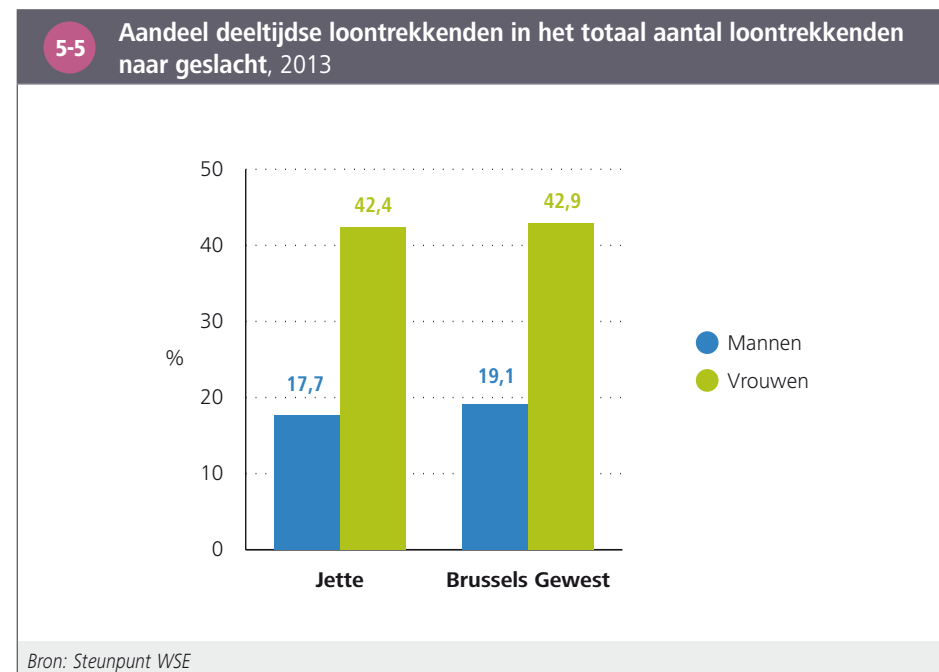
5.3. PROFIEL VAN DE NIET-WERKENDE WERKZOEKENDEN

Het profiel van de **niet-werkende werkzoekenden** (NWWZ) in Jette verschilt met die van het hele Brussels Gewest. Er zijn in verhouding minder niet-werkende werkzoekenden met een buitenlandse nationaliteit. Daardoor is het aandeel werkzoekenden met een diploma dat niet erkend in België is ("andere studies") iets lager in Jette, maar het aandeel met een laag studieniveau ligt hoger. Meer dan de helft van de niet-werkende werkzoekenden in Jette zijn vrouwen, een aandeel dat hoger ligt dan gemiddeld voor het hele Gewest. Het aandeel 50-plussers onder de NWWZ is in Jette iets belangrijker dan op niveau van het Gewest **5-4**.

5.4. DEELTIJDSE WERKNEMERS

Zowel Jette als het Gewest tellen duidelijk meer vrouwelijke dan mannelijke **deeltijdse werknemers** **5-5**. In Jette werkt 42 % van de loontrekkende vrouwen en 18 % van de loontrekkende mannen deeltijds, tegenover respectievelijk 43 % et 19 % in het Gewest.

6. ECONOMISCHE ACTIVITEIT

6.1. BINNENLANDSE WERKGELEGENHEID

Wat de **binnenlandse werkgelegenheid** betreft, telt Jette in 2013 2 982 **zelfstandigen** en 12 400 **loontrekkenden** (ongeacht de gemeente waar ze wonen), wat goed is voor respectievelijk 4 % van de zelfstandigen en 2 % van de loontrekkenden van het Brussels Gewest.

In Jette worden er veel meer arbeidsplaatsen ingenomen door vrouwen (64 % van de arbeidsplaatsen) dan op gewestelijk niveau (50 %). Dit wordt voor een belangrijk deel verklaard door de grote aanwezigheid van bepaalde sectoren waar vrouwen sterk vertegenwoordigd zijn (zie verder). Daarnaast valt het hogere aandeel arbeidsplaatsen voor arbeiders en bedienden, ten koste van de arbeidsplaatsen voor ambtenaren op (in vergelijking met het hele Brussels Gewest) **6-1**.

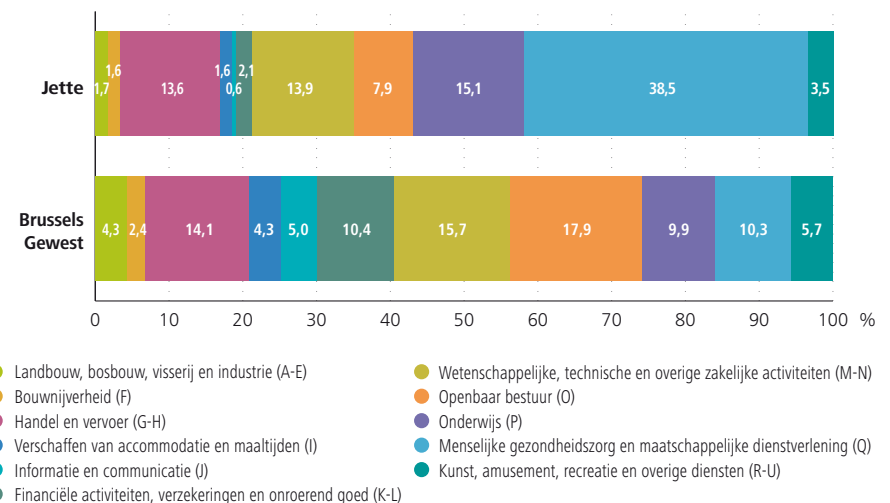
6-1 Aantal arbeidsplaatsen naar plaats van tewerkstelling per geslacht en statuut, 31 december 2013		
	Jette	Brussels Gewest
Aantal arbeidsplaatsen naar plaats van tewerkstelling	12.960	621.821
Verdeling naar geslacht (in % van het totaal)		
Man	36,4	49,8
Vrouw	63,6	50,2
Verdeling naar statuut (in % van het totaal)		
Arbeider	24,2	20,2
Bediende	64,8	60,8
Ambtenaar	11,1	19,1
<i>Bron: RSZ, berekeningen BISA</i>		

De verdeling van de arbeidsplaatsen per **activiteitstak** toont dat de sector "menselijke gezondheidszorg en maatschappelijke dienstverlening" sterk vertegenwoordigd is in Jette: 38,5 % van alle arbeidsplaatsen zijn in deze sector (tegenover 10 % in het hele

Brussels Gewest) **6-2**. Dit wordt voor een groot stuk verklaard door de aanwezigheid van het universitaire ziekenhuis (UZ Brussel) van de VUB, een belangrijke tewerkstellingspool in de gemeente, en zeker voor vrouwen. De tweede belangrijkste sector in Jette, maar ver achter de gezondheidszorg, is het onderwijs (15 % van alle arbeidsplaatsen tegenover 10 % in het hele Gewest).

De overige activiteitssectoren zijn in de gemeente ondervertegenwoordigd in vergelijking met de gewestelijke cijfers, in het bijzonder de secundaire sector, de horeca, informatie en communicatie en financiële activiteiten, verzekeringen en onroerend goed.

6-2 Verdeling van het aantal arbeidsplaatsen per activiteitssector, 31 december 2013

Bron: RSZ, berekeningen BISA

6.2. ONDERNEMINGEN

De statistieken die hier worden vermeld over het **aantal ondernemingen** hebben enerzijds betrekking op de **lokale vestigingseenheden** (exploitatiezetels van de ondernemingen met minstens een werknemer die aangegeven is bij de RSZ) en anderzijds op de **btw-plichtige ondernemingen**¹² (enkel de maatschappelijke zetels van ondernemingen tellen mee).

Op 31 december 2013 telt Jette 819 **lokale vestigingseenheden** op haar grondgebied, goed voor 2 % van alle eenheden in het hele Brussels Gewest. Als we kijken naar de **grootte** van de ondernemingen - vergeleken aan de hand van het aantal werknemers - dan heeft Jette, in verhouding, iets meer ondernemingen van 10 tot 49 werknemers, ten koste van andere ondernemingen **6-3**.

6-3 Aantal lokale vestigingseenheden volgens grootte, 31 december 2013		
	Jette	Brussels Gewest
Totale aantal lokale vestigingseenheden	819	34.881
Verdeling naar grootteklasse in aantal werknemers (in % van het totaal)		
1 tot 9 werknemers	77,5	78,2
10 tot 49 werknemers	17,9	16,6
50 tot 199 werknemers	3,7	3,8
200 werknemers en meer	0,9	1,4
Bron: RSZ, gedecentraliseerde gegevens, berekeningen BISA Noot: Locatie volgens de zetel van de lokale vestigingseenheid .		

Op 31 december 2014 hadden 2 908 **btw-plichtige ondernemingen** hun maatschappelijke zetel in Jette (3 % van alle btw-plichtige ondernemingen in het Brussels Gewest) **6-4**.

Het demografisch verloop van de ondernemingen is in Jette erg gelijklopend met het hele Brussels Gewest.

Wat betreft de dynamiek van de **oprichting** van ondernemingen tussen 2010 en 2014 werden er in Jette gemiddeld 12 ondernemingen per jaar opgericht op 100 ondernemingen.

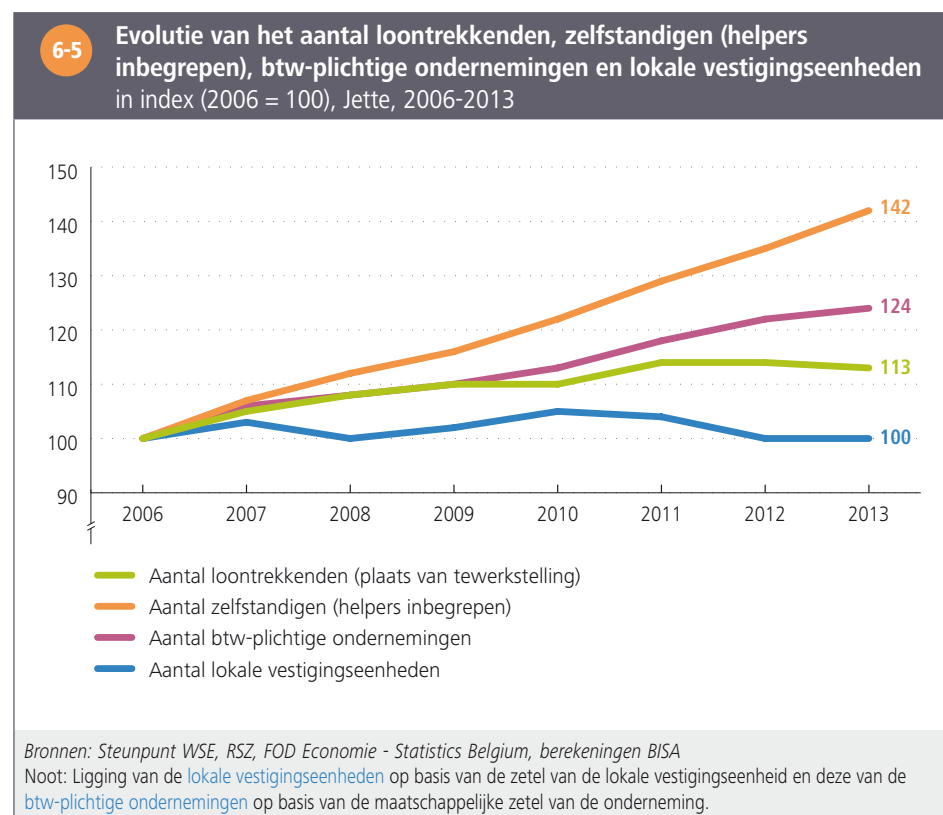
Jette kende gemiddeld 8,5 **stopzettingen** per jaar op 100 ondernemingen en gemiddeld 2,6 **faillissementen** (die slechts een deel van de stopzettingen vertegenwoordigen) per jaar op 100 ondernemingen.

6-4 Demografisch verloop van de ondernemingen		
	Jette	Brussels Gewest
Aantal btw-plichtige ondernemingen op 31 december 2014	2.908	94.436
Gemiddelde jaarlijkse oprichtingsgraad van btw-plichtige ondernemingen (2010-2014) (%)	12,4	12,0
Gemiddelde jaarlijkse stopzettingsgraad van btw-plichtige ondernemingen (2010-2014) (%)	8,5	8,3
Gemiddelde jaarlijkse faillissementsgraad van ondernemingen (2010-2014) (%)	2,6	2,6
Bron: FOD Economie - Statistics Belgium, berekeningen BISA Noot: Locatie volgens de maatschappelijke zetel van de wettelijke eenheid. De verschillende percentages stemmen overeen met de jaarlijkse gemiddelde percentages voor de periode 2010-2014.		

¹² Het aantal **btw-plichtige ondernemingen**, is bijna altijd hoger dan het aantal **lokale vestigingseenheden** in een gemeente. Dat is te wijten aan het feit dat de statistieken van de btw-plichtige ondernemingen ook de ondernemingen vermelden die geen enkele werknemer aangeven bij de RSZ, wat het geval is voor een groot aantal zelfstandigen. Deze ondernemingen zonder werknemers worden niet in de statistieken over de lokale vestigingseenheden vermeld.

6.3. EVOLUTIE 2006-2013

Het aantal zelfstandigen steeg in de periode 2006-2013 sterker in Jette (+42 %) dan op niveau van het Gewest (+28 %). Ook het aantal **btw-plichtige ondernemingen** kende globaal een stijging. Het aantal loontrekkenden kende eerst een stijging tot 2011, waarna hun aantal stagneerde. Het aantal **lokale vestigingseenheden** daarentegen stagneert gedurende heel de periode **6-5**.

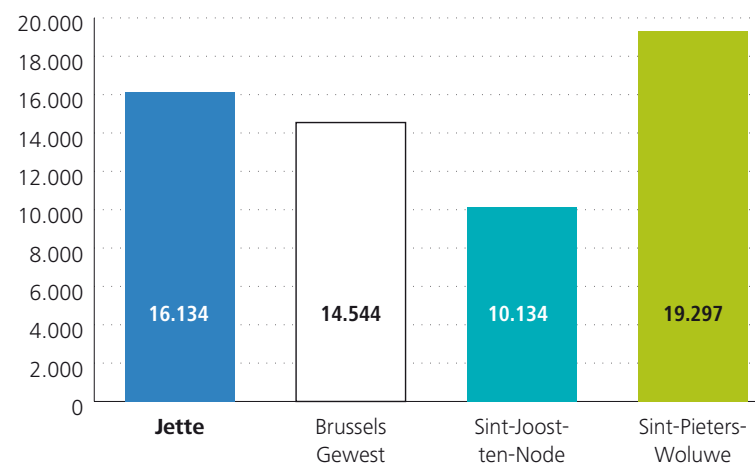
7. INKOMENS

7.1. FISCALE INKOMENS

Op basis van de [fiscale statistieken](#) en rekening houdend met de samenstelling van de huishoudens, bedraagt het [gemiddeld inkomen](#)¹³ in Jette 16 134 euro voor het jaar 2012, dit is 11 % boven het gewestelijk gemiddelde. In het Brussels Gewest is het gemiddeld inkomen het laagste in de gemeente Sint-Joost-ten-Node en het hoogste in Sint-Pieters-Woluwe **7-1**.

7-1

Gemiddeld inkomen na belastingen per gewijzigde verbruikseenheid in euro, inkomens 2012

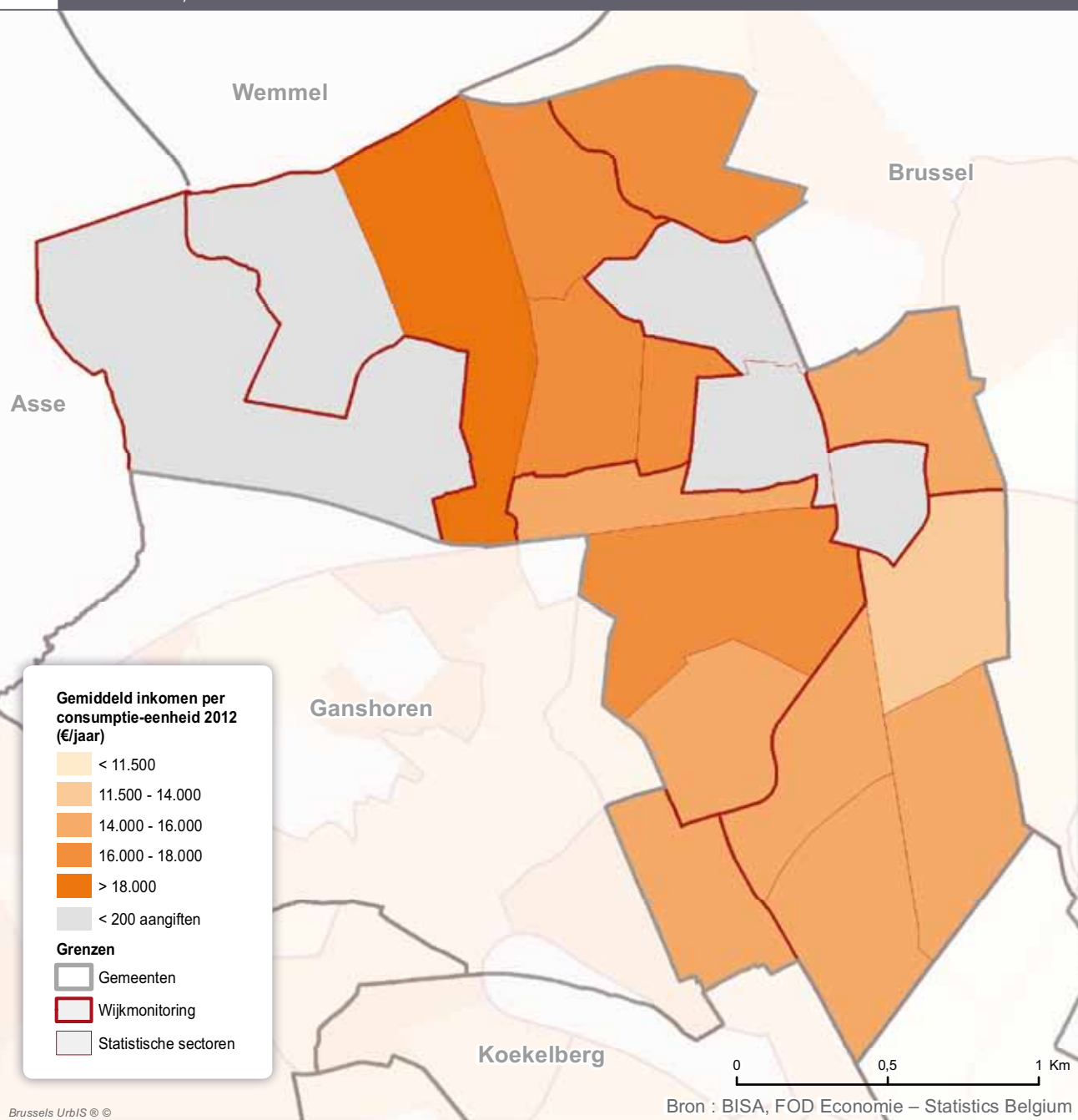

Bron: BISA, FOD Economie - Statistics Belgium

¹³ Het gaat hier om het [gemiddeld inkomen per gewijzigde verbruikseenheid](#) (GVE) (na belastingen), zie woordenlijst.

7-2

Gemiddeld inkomen na belastingen per gewijzigde verbruikseenheid per statistische sector in euro, Jette, inkomens 2012

Jette is een gemeente met voornamelijk een middenklasse bevolking en met minder contrasten tussen de [statistische sectoren](#) dan in veel andere Brusselse gemeenten. Het [gemiddeld inkomen](#) ligt echter lager in de statistische sectoren in de zuidelijke deel van het grondgebied, dicht bij het centrum van het Gewest en aan de grens met Laken. De statistische sector Essegheem in het oosten van Jette in de [wijk](#) Woeste heeft het laagste gemiddeld inkomen (13 910 euro). Het gemiddeld inkomen ligt hoger in de noordelijke en noordwestelijke buurten (de statistische sector Dikke Beuk, in de wijk Heymbosch-AZ Jette, heeft het hoogst gemiddeld inkomen: 20 872 euro) **7-2**.

De **inkomensongelijkheid**, gemeten door de [Gini-coëfficiënt](#)¹⁴, ligt in Jette dan ook lager dan gemiddeld voor de 19 gemeenten **7-3**.

7-3

Gini-coëfficiënt, fiscale inkomens 2012

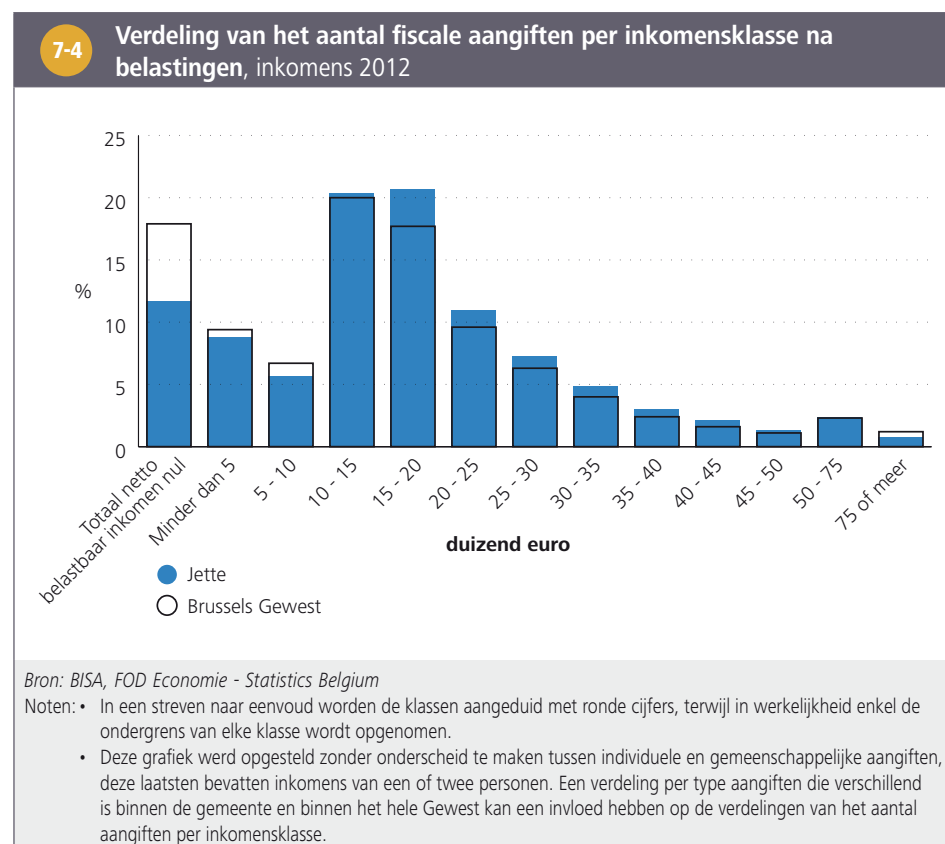
	Jette	Gemiddelde van de 19 gemeenten
Gini-coëfficiënt - Totaal netto belastbaar inkomen	0,42	0,46
Gini-coëfficiënt - Inkomen na belastingen	0,35	0,39

Bron: BISA, FOD Economie - Statistics Belgium

¹⁴ De hier voorgestelde [Gini-coëfficiënt](#) wordt berekend op basis van de fiscale statistieken en moet onderscheiden worden van deze berekend door Statistics Belgium op basis van de gegevens van de SILC enquête.

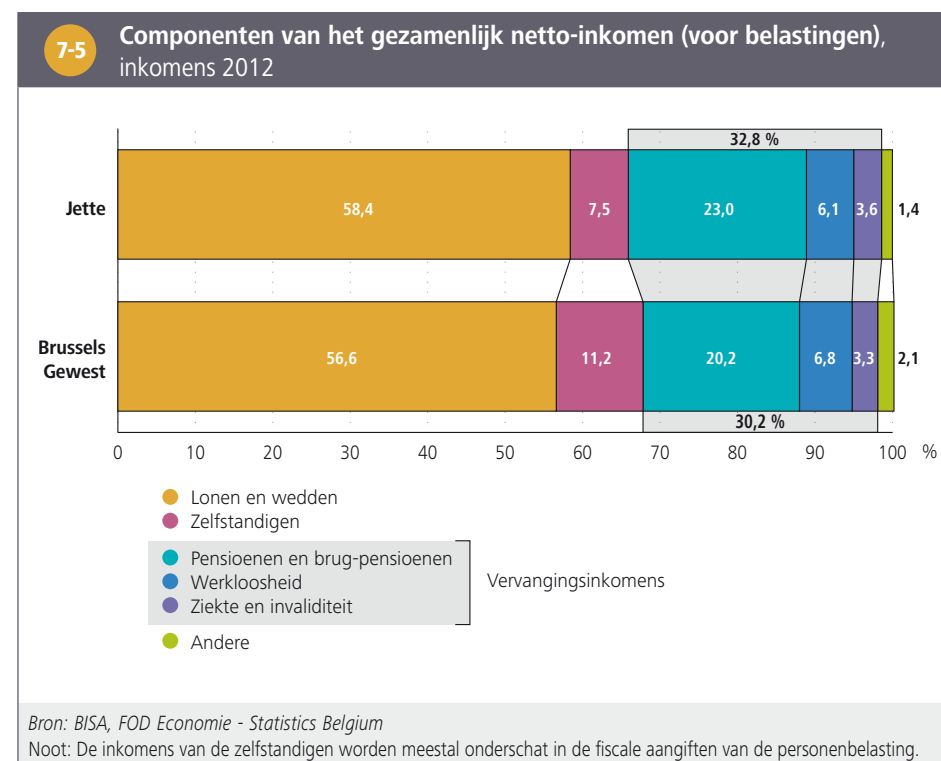
Op basis van [fiscale aangiften](#), kent Jette in vergelijking met het hele Brussels Gewest een oververtegenwoordiging van de **inkomensklassen** tussen 15 000 euro en 45 000 euro. De inkomensklasse 15 000 tot 20 000 euro is vooral sterk oververtegenwoordigd. Er is daarentegen een ondervertegenwoordiging van de inkomensklassen lager dan 10 000 euro en van de inkomensklassen van 75 000 euro en meer, wat de relatief lagere [Gini-coëfficiënt](#) in de gemeente deels verklaart **7-4**.

Het aandeel aangiften waarvan het totaal netto belastbaar inkomen nul is, ligt lager in Jette dan in het Brussels Gewest. De aangiften waarvan het totaal netto belastbaar inkomen nul is, zijn van personen met vrijgestelde inkomens of die geen enkel inkomen aangeven aan de personenbelasting. Het kan gaan om personen die niet-belastbare sociale uitkeringen (zoals het [leefloon](#)) ontvangen, internationale ambtenaren, bepaalde studenten, bepaalde zelfstandigen of personen die inderdaad geen enkel inkomen ontvangen.

Deze categorieën van belastingplichtigen kunnen in bepaalde gevallen evenwel ook in de heel lage inkomensklassen voorkomen (lager dan 10 000 euro). Deze inkomensklassen moeten met voorzichtigheid worden geïnterpreteerd, gezien de vertekeningen die inherent zijn aan de [fiscale statistiek](#)¹⁵.

Omwille van een oudere leeftijdsstructuur in Jette tegenover het Gewest, ligt het aandeel inkomens uit pensioenen hoger in deze gemeente. Het aandeel inkomens van lonen ligt ook iets hoger in Jette dan op gewestelijk niveau, in tegenstelling tot het aandeel inkomens van zelfstandigen **7-5**.

¹⁵ Brussels Instituut voor Statistiek en Analyse (2016), *Fiscale statistiek van de inkomens, een geschikte gegevensbron om de levensstandaard van de Brusselaars te meten?* Focus nr. 14, februari 2016.

7.2. PERSONEN DIE LEVEN VAN EEN MINIMUM- OF VERVANGINGSINKOMEN

Het aantal mensen dat recht heeft op een vervangingsinkomen (werkloosheidsuitkering of invaliditeitsuitkering) of op een bijstandsuitkering is een indicator voor het aantal mensen dat moet rondkomen met een **beperkt inkomen**. De bedragen van deze vervangingsinkomens en bijstandsuitkeringen liggen immers vaak onder de *armoederisicogrens*¹⁶.

Het aandeel personen met een werkloosheidsuitkering of een invaliditeitsuitkering ligt iets hoger dan in het hele Brussels Gewest, net zoals het aandeel inwoners met een tegemoetkoming voor personen met een handicap **7-6**. Er zijn daarentegen in verhouding minder personen die recht hebben op een (*equivalent*) *leefloon* in Jette dan in het hele Brussels Gewest.

In Jette heeft een op de 16 jongeren (18-24 jaar) recht op een (*equivalent*) *leefloon* (tegenover een op de 10 in het Brussels Gewest). Dit aandeel is, zowel in Jette als in het Brussels Gewest, dubbel zo hoog als bij de totale bevolking op actieve leeftijd. Onder de oudere bevolking (65 jaar en ouder) heeft 8 % een inkomensgarantie voor ouderen (IGO) in Jette, wat een niet te verwaarlozen percentage is maar wel lager dan op het niveau van het hele Gewest (11 %).

7-6

Aantal en aandeel personen dat een beroep doet op een werkloosheidsuitkering, invaliditeitsuitkering of bijstandsuitkering, per leeftijdsklasse, 1 januari 2014

	Jette		Brussels Gewest
	Aantal	%	%
Bevolking van 18 tot 24 jaar	4.172	100,0	100,0
Leefloon of equivalent leefloon van het OCMW	269	6,4	10,6
Werkloosheidsuitkering ¹	303	7,3	6,9
Bevolking van 18 tot 64 jaar	30.640	100,0	100,0
Leefloon of equivalent leefloon van het OCMW	918	3,0	4,9
Werkloosheidsuitkering ¹	4.073	13,3	12,9
Invaliditeitsuitkeringen ²	1.352	4,4	3,9
Uitkering voor personen met een handicap ²	659	2,2	1,9
Bevolking van 65 jaar en meer	7.767	100,0	100,0
Inkomensgarantie voor ouderen	647	8,3	10,7
Uitkering voor personen met een handicap ²	547	7,0	6,5

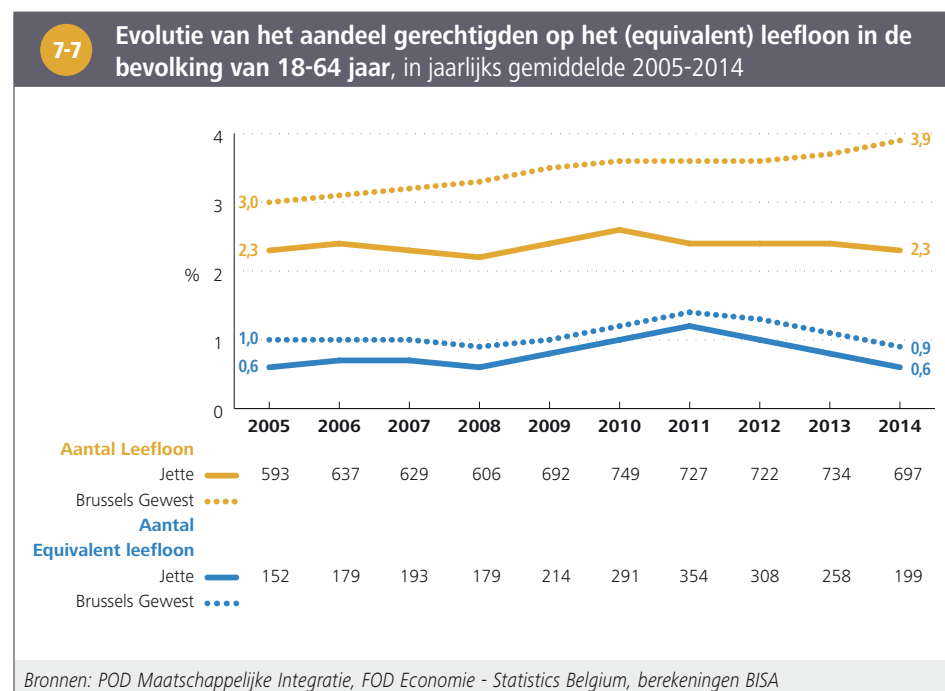
Bronnen: POD Maatschappelijke Integratie, RVA, RIZIV, FOD Sociale Zekerheid, RVP, FOD Economie - Statistics Belgium, berekeningen BISA en Observatorium voor Gezondheid en Welzijn van Brussel-Hoofdstad

Noten: [1] Het gaat om het aantal betalingen van uitkeringen.
[2] Gegevens op 31 december 2013

¹⁶ Observatorium voor Gezondheid en Welzijn Brussel-Hoofdstad (2015) *Welzijnsbarometer 2015*. Brussel: Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie.

Tussen 2005 en 2014 steeg het aantal gerechtigden op het **leefloon** wel met ongeveer 100 personen in Jette maar het aandeel in de bevolking bleef stabiel. Jette verschilt hiermee van het Gewest waar wel een stijging van het aandeel opgetekend werd in deze periode **7-7**.

Het aandeel gerechtigden op het **equivalent leefloon** volgt dezelfde evolutie als deze van het Gewest met een toename tussen 2008 en 2011, en een daling in de periode 2012-2014. Deze tendens wordt grotendeels verklaard door bepaalde federale maatregelen inzake asiel- en migratiebeleid, die tijdens deze periode hebben geleid tot een daling van de asielzoekers en de vreemdelingen die niet in het bevolkingsregister ingeschreven zijn en die aanspraak kunnen maken op financiële hulp.

7.3. RECHTHEBBENDEN OP DE VERHOOGDE TEGEMOETKOMING (RVV)

Het aantal **rechthebbenden op een verhoogde tegemoetkoming** (RVV) voor de verzekering voor geneeskundige verzorging kan worden gebruikt als een indicator voor het aantal personen dat in moeilijke financiële omstandigheden leeft.

In januari 2015 hebben 12 381 personen in Jette recht op een verhoogde tegemoetkoming, als rechthebbende of als persoon ten laste, dit is ongeveer een persoon op vier. De aandelen liggen voor alle leeftijdscategorieën iets lager in Jette in vergelijking met de gewestelijke percentages, maar het verschil is zeer beperkt **7-8**.

7-8 Aantal en aandeel rechthebbenden op de verhoogde tegemoetkoming van de verzekering voor geneeskundige verzorging (RVV), per leeftijdsklasse en per geslacht, januari 2015

Leeftijdsklasse	Jette						Brussels Gewest		
	Aantal rechthebbenden ¹			Percentage rechthebbenden ¹ in de bevolking			Percentage rechthebbenden ¹ in de bevolking		
	Man	Vrouw	Totaal	Man	Vrouw	Totaal	Man	Vrouw	Totaal
Minder dan 18 jaar	1.880	1.814	3.694	30,8	30,7	30,8	33,5	33,2	33,3
18 - 24 jaar	496	580	1.076	24,8	27,2	26,0	27,2	27,8	27,5
25 - 64 jaar	2.201	3.228	5.429	16,9	23,4	20,3	19,2	23,0	21,1
65 jaar en meer	619	1.563	2.182	21,4	32,0	28,1	26,4	32,1	29,8
Totaal	5.196	7.185	12.381	21,7	26,9	24,4	24,1	27,1	25,6

Bronnen: KSZ-Datawarehouse Arbeidsmarkt en sociale bescherming, BISA, FOD Economie - Statistics Belgium, berekeningen Observatorium voor Gezondheid en Welzijn van Brussel-Hoofdstad
Noot: [1] Gerechtigden en personen ten laste.

8. GEMEENTELIJKE FINANCIËN

8.1. KERNINDICATOREN VOOR DE GEMEENTELIJKE FINANCIËN

De gewone **begroting** verwijst naar het geheel van ontvangsten en uitgaven die een regelmatig en gebruikelijk karakter hebben. De ontvangsten en uitgaven betreffende investeringen behoren dan weer tot de buitengewone begroting. In de periode 2008-2013 was het gewone resultaat in vier van de zes jaren positief en het gecumuleerd resultaat is sinds 2009 positief. De gemeente is een van de tien gemeenten die van het Gewest een saneringsplan kreeg opgelegd in 2015¹⁷.

De gewone ontvangsten en uitgaven **per inwoner** liggen gemiddeld voor de rekeningen van 2008-2013 lager in Jette dan voor de 19 gemeenten samen voor diezelfde periode, evenals de buitengewone uitgaven voor investeringen per inwoner. De **schuld** per inwoner ligt daarentegen hoger in Jette dan in de 19 gemeenten samen **8-1**. De leningen die door het Brussels Gewestelijk Herfinancieringsfonds van de Gemeentelijke Thesaurieën (BGHGT) worden toegekend aan de Brusselse gemeenten om tekorten aan te zuiveren, maken 30 % uit van de schuld van Jette (tegenover 15 % voor de 19 gemeenten samen).

8-1

Kernindicatoren van de gemeentelijke financiën, gemiddelde van de rekeningen 2008-2013

	Jette	19 Brusselse gemeenten
Gewone ontvangsten in euro per inwoner	1.323	1.681
Gewone uitgaven in euro per inwoner	1.312	1.696
Schuld ¹ in euro per inwoner	1.560	1.333
Investeringsuitgaven in euro per inwoner	174	248

Bronnen: GOB - Brussel Plaatselijke Besturen, FOD Economie - Statistics Belgium, berekeningen BISA

Noot: [1] Schulden bij het Brussels Gewestelijk Herfinancieringsfonds van de Gemeentelijke Thesaurieën inbegrepen.

¹⁷ Gewestelijke Overheidsdienst Brussel (2015), *Verslag over de financiële toestand van de Brusselse gemeenten 2008-2014*. Brussel Plaatselijke Besturen.

De **liquiditeitsratio**, een indicator die de mogelijkheid van de gemeente aangeeft om op korte termijn haar financiële verbintenissen na te leven, lag in 2013 voor Jette lager dan één (0,89), wat betekent dat het voor de gemeente niet mogelijk is haar schulden op korte termijn (op ten hoogste een jaar) onmiddellijk terug te betalen.

De **graad van financiële autonomie** duidt aan dat slechts 42 % van haar middelen komen van eigen kapitaal, wat merkbaar lager ligt dan het gemiddelde van de 19 gemeenten (62 %).

8.2. STRUCTUUR VAN DE BELANGRIJKSTE GEWONE ONTVANGSTEN EN UITGAVEN

De opcentiemen bij de **onroerende voorheffing** vormen de voornaamste **ontvangstensbron** voor de gemeente Jette. Hun aandeel in de gewone ontvangsten (25 % in de rekeningen 2008-2013), ligt echter iets lager dan voor de 19 gemeenten samen (29 %) **8-2**. In verhouding tot het aantal inwoners van de gemeente, ligt het rendement van de opcentiemen op de onroerende voorheffing eveneens lager in Jette dan gemiddeld voor de 19 gemeenten, ondanks het percentage van de opcentiemen dat iets hoger is dan gemiddeld voor de 19 gemeenten.

De **gewestelijke dotaties** zijn ook de voornaamste ontvangstensbron en hun aandeel is groter dan gemiddeld voor de 19 gemeenten (17 % in Jette tegenover 15 % voor de 19 gemeenten samen). De dotaties worden onder de gemeenten verdeeld volgens criteria zoals het aantal inwoners, leerlingen, werklozen, begunstigden van een **leefloon**, alsook het rendement van de onroerende voorheffing en de personenbelasting (compenserende rol)¹⁸.

De ontvangsten uit de opcentiemen bij de **personenbelasting** zijn eveneens een belangrijke ontvangstensbron met een aandeel dat hoger ligt dan voor de 19 gemeenten samen (16 % van de ontvangsten tegenover 11 % voor de 19 gemeenten).

¹⁸ Gewestelijke Overheidsdienst Brussel (2015) *Rapport over de toestand van de Brusselse Gemeentefinanciën 2008-2014*. Brussel Plaatselijke Besturen.

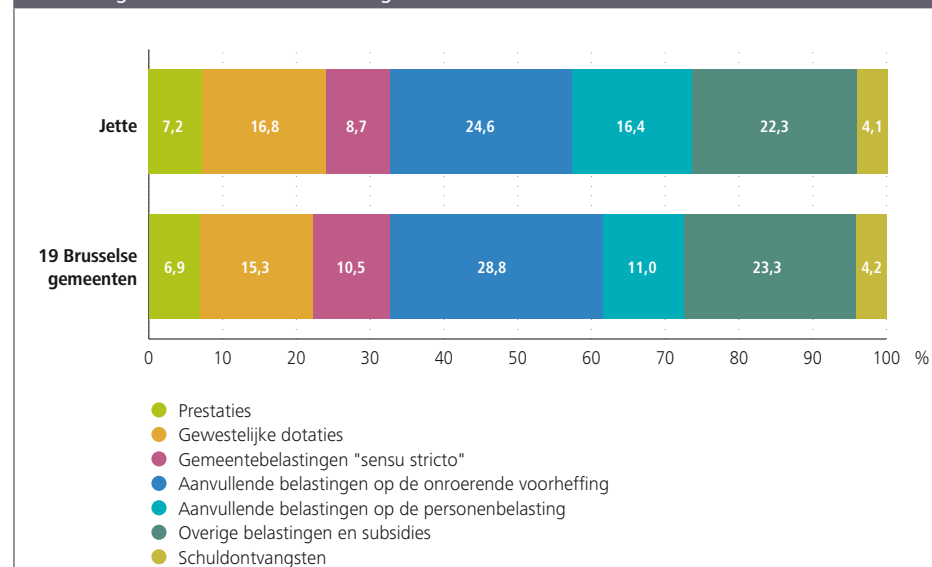
Ook in verhouding tot het aantal inwoners ligt het rendement van de personenbelasting hoger dan gemiddeld voor de 19 gemeenten. Dit wordt onder andere verklaard door het hogere percentage van de opcentiemen bij de personenbelasting, maar ook door de iets gunstigere sociaaleconomische situatie in de gemeente in vergelijking met het gemiddelde van de Brusselse gemeenten.

De ontvangsten uit **andere gemeentetaksen en subsidies** zijn een niet verwaarloosbare ontvangstenbron voor de gemeente (22 % van de ontvangsten, een aandeel equivalent aan dat van de 19 gemeenten samen).

De personeelskosten (pensioenlasten inbegrepen) vormen voor de gemeente Jette, zoals het geval is voor de 19 gemeenten samen, het belangrijkste deel van de gewone **uitgaven** in de periode 2008-2013 werd gemiddeld 44 % van de uitgaven gespendeerd aan personeelskosten voor de gemeentelijke administratie (pensioenlasten inbegrepen), tegenover 41 % op niveau van het geheel van de 19 gemeenten. De transferuitgaven in het kader van de dotatie aan het OCWM zijn iets hoger in Jette dan in de 19 gemeenten samen, evenals de schuldutgaven, in tegenstelling tot de andere subsidies (opgetrokken voor de 19 gemeenten door de Stad Brussel), alsook de transferuitgaven voor de dotatie aan de politiezones en de werkingsuitgaven **8-3**.

8-2

Verdeling van de gewone ontvangsten (zonder het gesubsidieerd onderwijs), gemiddelde van de rekeningen 2008-2013

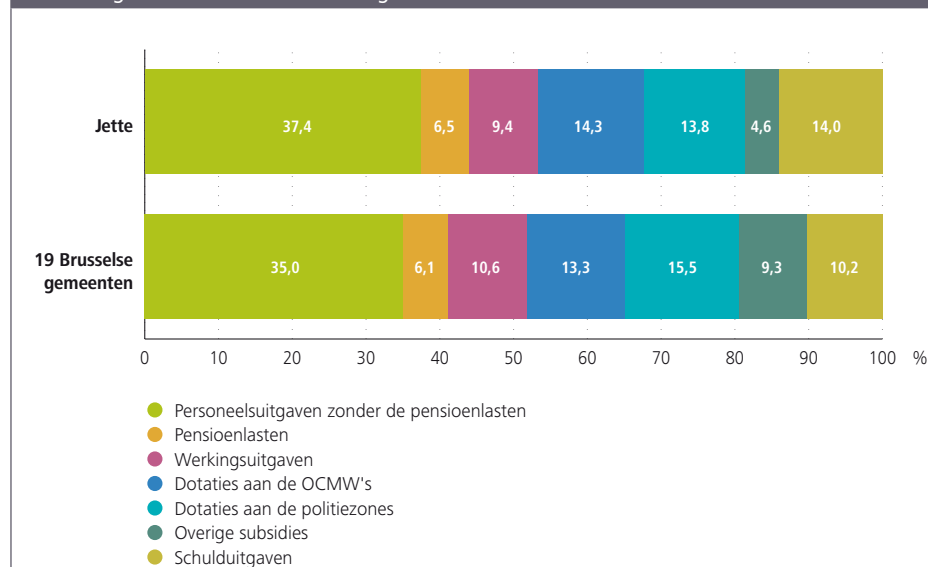

Bron: GOB - Brussel Plaatselijke Besturen, berekeningen BISA

Noten: • De ontvangsten uit prestaties zijn die waarvoor de gemeente als tegenprestatie iets levert (bijvoorbeeld huurinkomsten voor een gebouw).
• De schuldontvangsten omvatten hoofdzakelijk de dividenden die de gemeenten krijgen van de intercommunales en daarnaast de kredietinteressen.

8-3

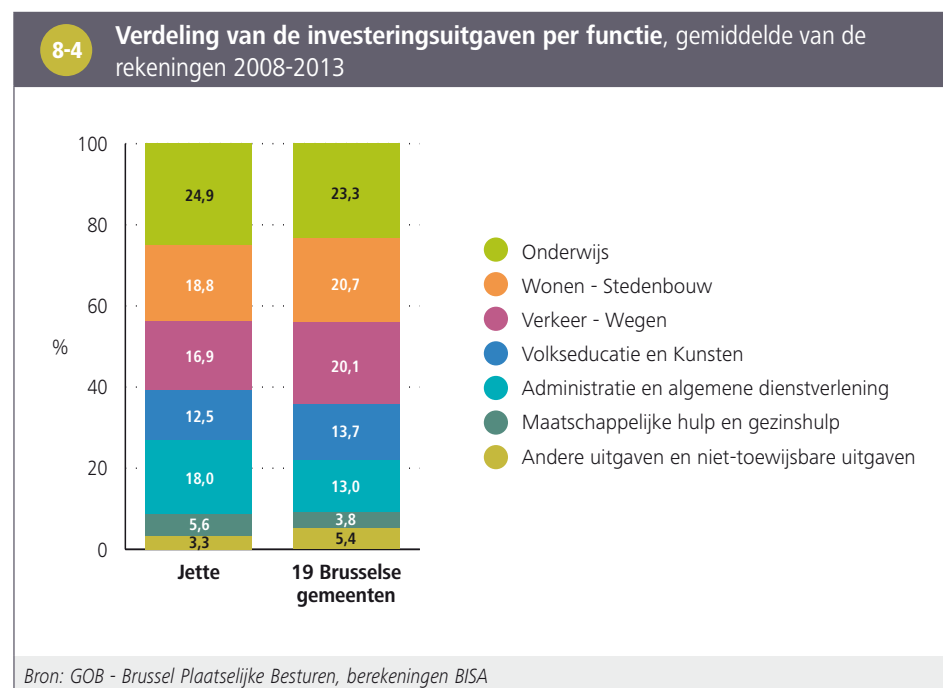
Verdeling van de gewone uitgaven (zonder het gesubsidieerd onderwijs), gemiddelde van de rekeningen 2008-2013

Bron: GOB - Brussel Plaatselijke Besturen, berekeningen BISA

8.3. INVESTERINGEN

De **investeringsuitgaven** schommelen sterk van jaar tot jaar. Wanneer men naar de uitgaven voor investeringen kijkt voor de periode 2008-2013, dan blijken onderwijs, wonen en stedenbouw, administratie en algemene dienstverlening en wegen en verkeer de belangrijkste investeringsdomeinen. De verdeling van de uitgaven voor investeringen gelijkt sterk op deze van de 19 gemeenten samen **8-4**.

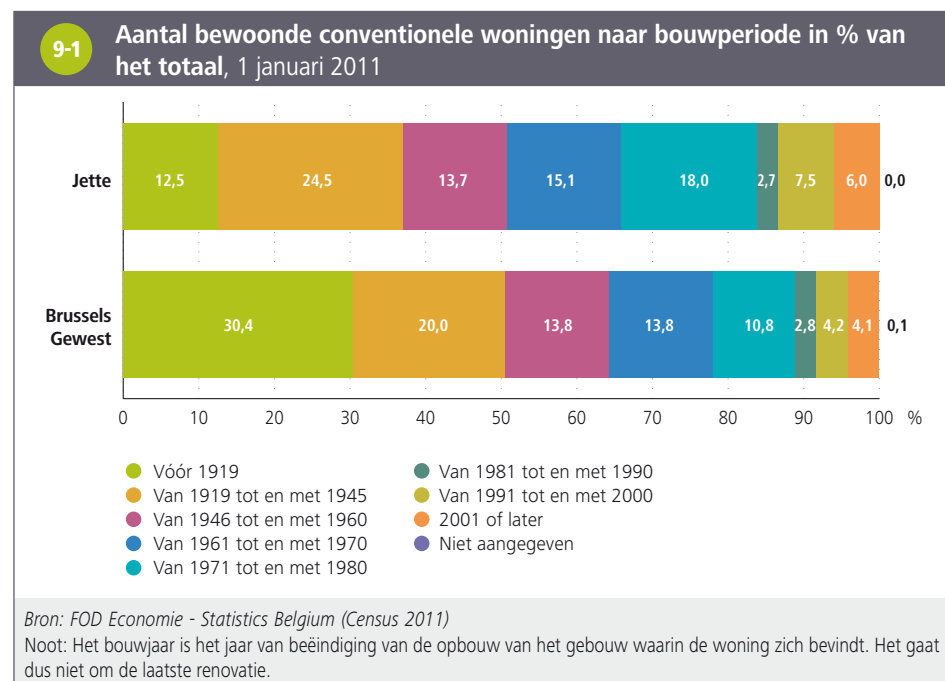

9. HUISVESTING

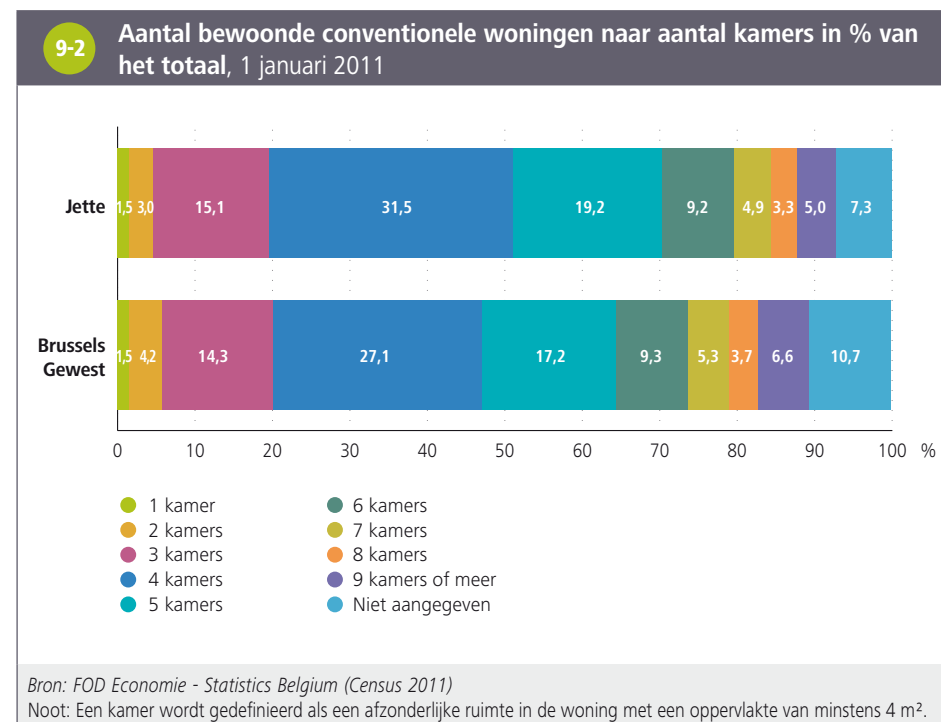
Op 1 januari 2014 telde Jette 7 475 gebouwen en 23 732 woningen, waarvan 1 383 sociale woningen.

9.1. KENMERKEN VAN HET WONINGBESTAND

Als gemeente van de **tweede kroon**, startte de verstedelijking van de gemeente grotendeels na de Eerste Wereldoorlog: op basis van de gegevens van de Census 2011 over de **conventionele woningen** werd enkel 12,5 % van het woningbestand gebouwd voor 1919 (tegenover 30 % in het Gewest). Een vierde van haar woningbestand werd gebouwd in het interbellum en een derde van 1970 tot 2011 (cijfers die hoger liggen dan deze voor het Gewest) **9-1**.

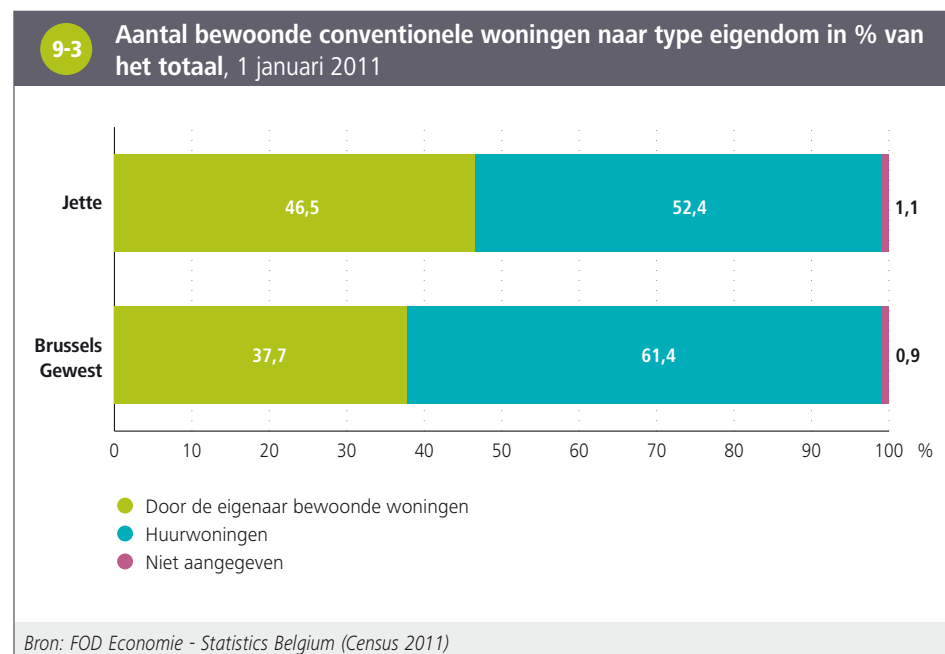

Net zoals in het hele Gewest, zijn woningen met 4 **kamers** het sterkst vertegenwoordigd in Jette (31,5 %), gevolgd door woningen met 5 kamers (19 %) en 3 kamers (15 %). De percentages liggen zelfs nog iets hoger dan voor het Gewest. De woningen met twee kamers en de zeer grote woningen (9 kamers of meer) zijn iets minder vertegenwoordigd in Jette dan op gewestelijk niveau **9-2**¹⁹.

¹⁹ Voor 7 % van de woningen kent men in Jette het aantal kamers niet (11 % voor het hele Brussels Gewest).

Uit de gegevens van de Census 2011 blijkt nog dat het aandeel door de **eigenaar** bewoonde woningen hoger ligt in Jette (46,5 %) dan in het hele Brussels Gewest (38 %) **9-3**.

9.2. SOCIALE WONINGEN

Op 31 december 2013 telt Jette 1 383 sociale woningen, of 21 woningen meer dan in 2005. In verhouding tot het aantal huishoudens, ligt het aantal sociale woningen iets lager in Jette (6 per 100 huishoudens) dan in het Brussels Gewest (7 per 100 huishoudens) **9-4**. Er zijn in Jette twee **statistische sectoren** in het oosten van de gemeente met een belangrijk aandeel sociale woningen: Essegem (hoort bij de **wijk Woeste**) en Brugmann (hoort bij de **wijk Houba**).

Het aandeel huishoudens die ingeschreven zijn op de **wachlijst** voor een sociale woning is in 2011 in Jette gelijk aan het gewestelijk gemiddelde (7 %)²⁰.

9-4 Aantal en aandeel sociale woningen, 31 december 2013

	Jette	Brussels Gewest
Aantal sociale woningen	1.383	39.393
Aantal sociale woningen voor 100 private huishoudens	6,4	7,3

Bronnen: BGHM, FOD Economie - Statistics Belgium, berekeningen BISA

9.3. HUURPRIJS EN VASTGOEDPRIJZEN

In het algemeen liggen de huur- en vastgoedprijzen van vastgoed in Jette lager dan de gemiddelde prijzen in Brussels Gewest. In 2013 bedroeg de gemiddelde huurprijs voor een woning met twee slaapkamers 650 euro, tegenover 732 euro in het Brussels Gewest. De verkoopprijs van appartementen en studio's bedroeg in 2014 gemiddeld 166 900 euro, tegenover 224 800 euro in het Gewest. Ook voor woonhuizen ligt de prijs lager in Jette (257 400 euro) dan in het Gewest (366 200 euro) **9-5**.

9-5 Huurprijs en vastgoedprijzen

	Jette	Brussels Gewest
Gemiddelde maandelijkse huurprijs van een woning met 2 slaapkamers in 2013 (euro)	650	732
Gemiddelde verkoopprijs van gewone woonhuizen in 2014 (duizenden euro)	257,4	365,2
Gemiddelde verkoopprijs van appartementen, flats en studio's in 2014 (duizenden euro)	166,9	224,8

Bronnen: Algemene Administratie van de Patrimoniumdocumentatie, FOD Economie - Statistics Belgium, BGHM

²⁰ Zie Wijkmonitoring: www.wijkmonitoring.brussels

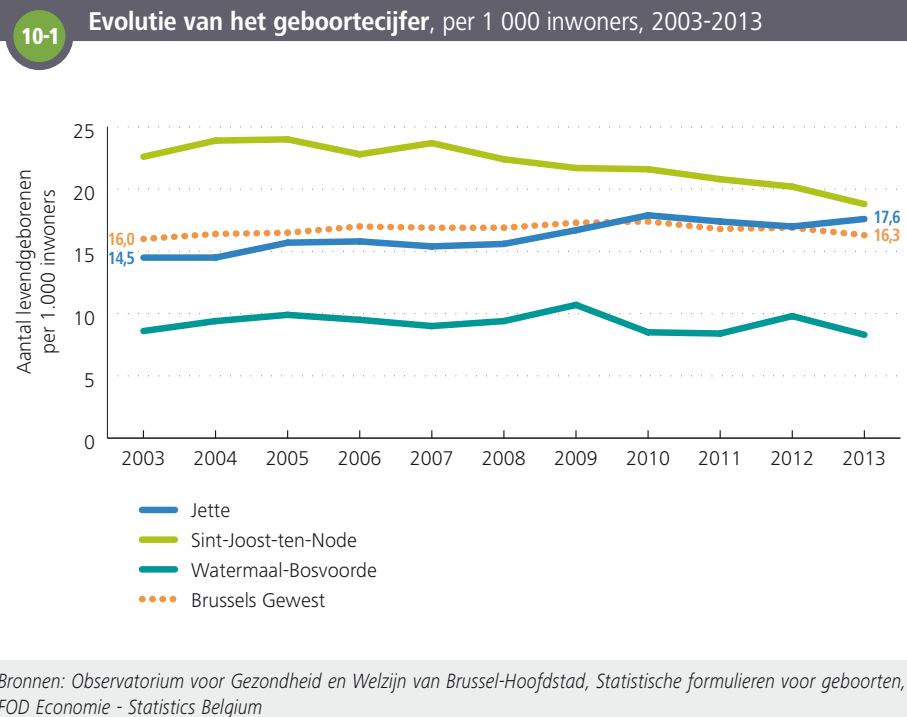
10. GEZONDHEID

10.1. GEZONDHEID VAN DE PASGEBORENEN

Geboortecijfer

Volgens de [Statistische geboorteformulieren](#) telde Jette 879 **levendgeborenen** in 2013, of 24 meer dan de gegevens van de officiële bevolking. Dit verschil is te wijten aan de geboorten bij ouders-asielzoekers die ingeschreven zijn in het wachtregister, maar ook van ouders in een onregelmatige verblijfssituatie of met een specifiek statuut (zoals diplomatiek personeel), die niet opgenomen zijn in de officiële bevolkingscijfers²¹.

Tussen 2003 en 2013 zijn het aantal geboorten en het [geboortecijfer](#) gestegen in Jette (gedeeltelijk door het groter aantal vrouwen op vruchtbare leeftijd). Terwijl het in het begin van de periode lager was, sluit het [geboortecijfer](#) in de gemeente in 2013 aan bij het cijfer van het Brussels Gewest **10-1**. Het [totale vruchtbaarheidscijfer](#) in Jette (2,0) is ook quasi gelijk aan dat van het Gewest (1,9) in 2014²².

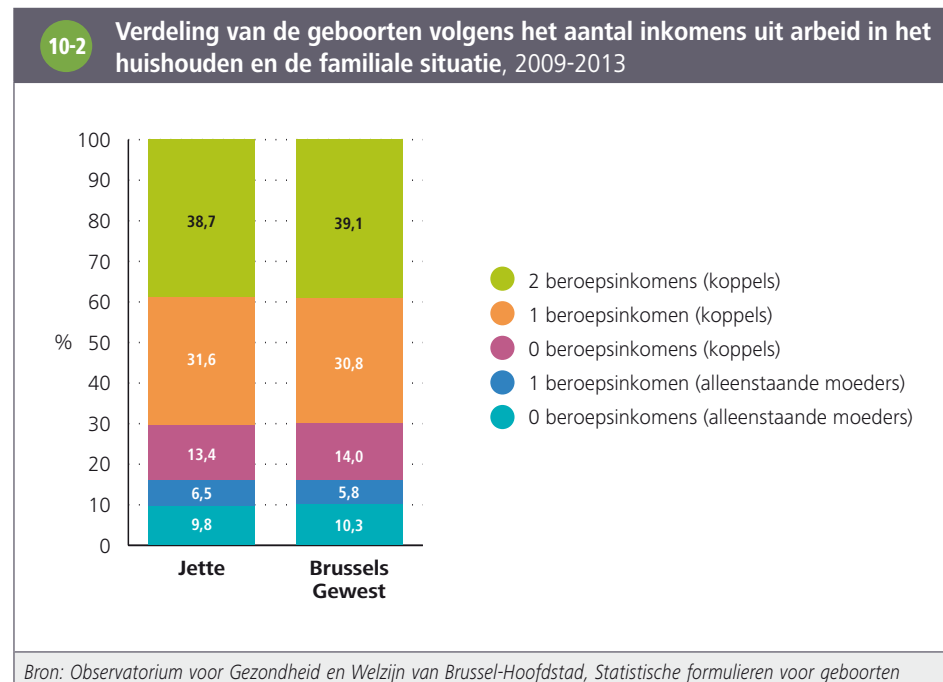

²¹ Anderzijds omvat de [officiële bevolking](#), in tegenstelling tot de [Statistische geboorteformulieren](#), wel de geboorten van Belgische inwoners die in het buitenland worden geboren. Voor meer informatie over dit thema zie Hercot et al, 2015; Perinatale gezondheidsindicatoren van Brussel 2000-2012. Observatorium voor Gezondheid en Welzijn van Brussel-Hoofdstad.

²² Bron: BISA, FOD Economie - Statistics Belgium.

Sociodemografische kenmerken van de geboorten en de moeders

In de periode 2009-2013 is ongeveer een kwart van de kinderen geboren in een huishouden zonder inkomen uit arbeid en 38 % in een huishouden met een enkel inkomen. En 16 % van de kinderen is geboren in een eenoudergezin (alleenstaande moeder). Deze aantallen sluiten aan bij deze van het Gewest ¹⁰⁻².

In Jette heeft 40 % van de vrouwen die tussen 2009 en 2013 bevallen zijn, geen Belgische **nationaliteit** (tegenover 50 % in het Gewest), en is 70 % niet geboren als Belg (tegenover 74 % voor het Gewest).

Van de vrouwen die in 2013 bevallen zijn, zijn de meest vertegenwoordigde nationaliteiten respectievelijk de Belgische (58 % van de vrouwen), Marokkaanse (7 %), Roemeense (5,8 %), Poolse (3,7 %) en Franse nationaliteit (3 %). Tussen 2003 en 2013 kende het aandeel van de Roemeense moeders de sterkste stijging aangezien hun aandeel quasi onbestaand was in 2003.

Gezondheid van de borelingen en de moeders

Bij de vrouwen die bevallen zijn tussen 2009 en 2013 zijn heel **jonge moeders** minder vertegenwoordigd in Jette (1,6 %) dan in het Brussels Gewest (2,2 %). Dit wordt verklaard door een lagere **vruchtbaarheidsgraad** van de vrouwen van 15-19 jaar (1,0 % tegenover 1,4 % voor het Gewest) - het aandeel vrouwen in deze leeftijdsklasse verschilt niet veel van dat van het Gewest. De andere indicatoren voor de **gezondheid van moeder en kind** in Jette, die verder worden voorgesteld, verschillen niet significant van deze van het Brussels Gewest ¹⁰⁻³.

10-3 Indicatoren van de gezondheid van moeder en kind, 2009-2013

	Jette		Brussels Gewest
	Aantal	Per 100 levendgeborenen	Per 100 levendgeborenen
Meerlinggeboorten	168	4,0	3,8
Vroeggeboorte (< 37 weken)	306	7,3	7,3
Laag geboortegewicht in functie van de zwangerschapsduur	381	9,1	9,9
Moeders < 20 jaar	67	1,6	2,2
Moeders ≥ 40 jaar	173	4,2	4,9

Bron: Observatorium voor Gezondheid en Welzijn van Brussel-Hoofdstad, Statistische formulieren voor geboorten en overlijden
 Noot: De **statistisch significante verschillen** in vergelijking met het Brussels Gewest zijn in het **vet** weergegeven.

Perinatale, infantiele en foeto-infantiele mortaliteit

In Jette is de **perinatale, infantiele en foeto-infantiele mortaliteit** iets minder hoog dan in het Gewest, maar het zijn geen statistisch significante verschillen **10-4**.

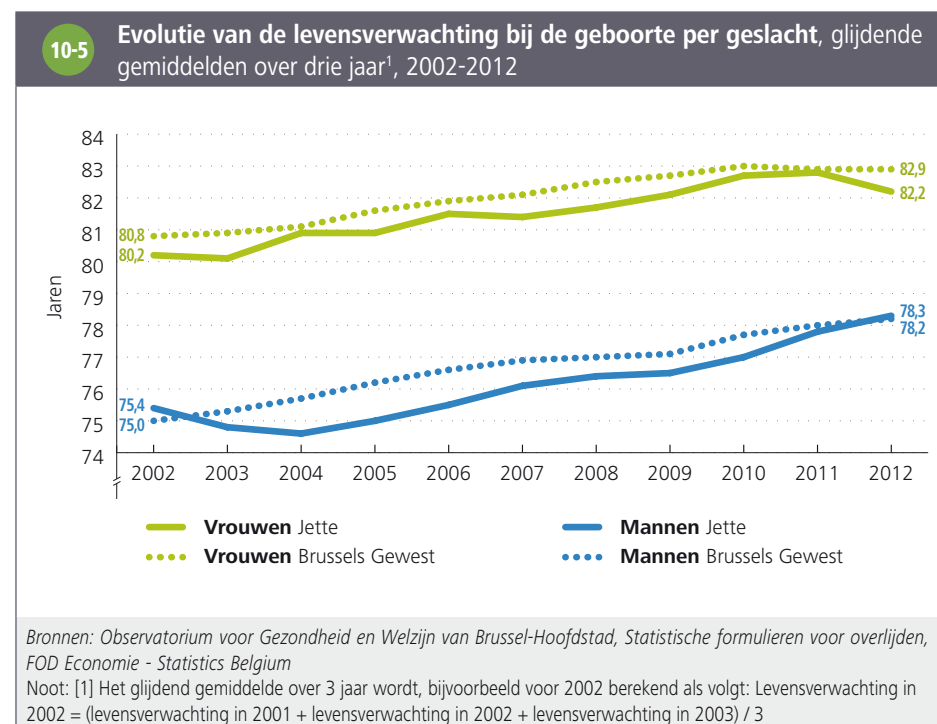
10-4 Perinatale, infantiele en foeto-infantiele sterfte, 2009-2013			
	Jette		Brussels Gewest
	Aantal	Per 1.000 geboorten	Per 1.000 geboorten
Perinatale mortaliteit	30	7,1	7,8
Infantiele mortaliteit	8	1,9	3,0
Foeto-infantiele mortaliteit	32	7,6	9,4

Bron: Observatorium voor Gezondheid en Welzijn van Brussel-Hoofdstad, Statistische formulieren voor geboorten en overlijden
 Noot: De **statistisch significante verschillen** in vergelijking met het Brussels Gewest zijn in het **vet** weergegeven.

10.2. ALGEMENE GEZONDHEIDSTOESTAND

Levensverwachting

In 2012²³ was de levensverwachting in Jette 82,2 jaar voor vrouwen en 78,3 jaar voor mannen. De levensverwachting in de gemeente sloot aan bij deze van het Brussels Gewest **10-5**.

23 De **levensverwachting** in 2012 wordt hier bepaald als het glijdend gemiddelde van de levensverwachting over 3 jaar heen ((levensverwachting 2011 + levensverwachting 2012 + levensverwachting 2013) / 3).

Vroegtijdig overlijden (voor 75 jaar)

In Jette bedraagt het vroegtijdig sterftcijfer (voor 75 jaar) 380 per 100 000 mannen en 280 per 100 000 vrouwen. Na standaardisatie voor leeftijd is het vroegtijdig sterftcijfer van de vrouwen in Jette significant veel hoger dan voor het Brussels Gewest. In vergelijking met de situatie van het Gewest is het cijfer van de vroegtijdige mortaliteit per oorzaak dat in de tabel staat, niet significant verschillend ¹⁰⁻⁶.

10-6

Bruto vroegtijdig sterftcijfer (< 75 jaar) voor de belangrijkste vroegtijdige doodsoorzaken, per geslacht, Jette en verschil in vergelijking met het Brussels Gewest na standaardisatie voor leeftijd, 2009-2013

	Mannen			Vrouwen		
	Aantal sterfgevallen	Bruto sterftcijfer (/100.000)	Vershil in sterftcijfer in vergelijking met het Brussels Gewest ¹	Aantal sterfgevallen	Bruto sterftcijfer (/100.000)	Vershil in sterftcijfer in vergelijking met het Brussels Gewest ¹
Alle doodsoorzaken	403	379,7	+1 %	318	279,7	+13 %
Kankers	148	139,4	+6 %	127	111,7	+8 %
<i>Kanker van strottenhoofd, luchtpijp, bronchiën en longen</i>	39	36,7	-16 %	21	18,5	-14 %
<i>Borstkanker</i>	< 5	-	-	34	29,9	+27 %
Hart- en vaatziekten	90	84,8	+13 %	54	47,5	+19 %
<i>Ischemische hartziekten</i>	33	31,1	-8 %	16	-	-
<i>Andere hartziekten</i>	25	23,6	+48 %	10	-	-
<i>Cerebrovasculaire aandoeningen</i>	21	19,8	+44 %	17	-	-
Aandoeningen van de luchtwegen	27	25,4	-12 %	20	17,6	-7 %
Aandoeningen van het spijsverteringsstelsel	34	32,0	+43 %	19	16,7	+24 %
Uitwendige doodsoorzaken	44	41,5	-15 %	39	34,3	+42 %

Bronnen: Observatorium voor Gezondheid en Welzijn van Brussel-Hoofdstad, Statistische formulieren voor overlijden, FOD Economie - Statistics Belgium

Noten: [1] Vershil in mortaliteit = $(\text{Gestandaardiseerde mortaliteitsratio} - 1) \times 100$

- Enkel de doodsoorzaken die meer dan 20 overlijdens tellen voor een van beide geslachten, zijn opgenomen in deze tabel. Indien er minder dan 20 gevallen zijn, worden het bruto sterftcijfer en het mortaliteitsverschil in vergelijking met het Gewest niet weergegeven en wordt de cel blanco gelaten.
- De **statistisch significante verschillen** in vergelijking met het Brussels Gewest zijn in het **vet** weergegeven.

Kankers: incidentie en screeningsprogramma's

Longkanker, dikkedarmkanker, borstkanker (bij de vrouw) en prostaatkanker (bij de man) zijn het meest vertegenwoordigd in het Brussels Gewest.

De gestandaardiseerde **incidentie** van de meest voorkomende kankers in Jette verschilt in de periode 2009-2012 niet significant van deze van het Gewest **10-7**.

Er bestaan internationale aanbevelingen voor de systematisch georganiseerde **screening** voor dikkedarmkanker en, bij vrouwen, voor borstkanker en baarmoederhalskanker.

In Jette is de totale borstkankerscreening iets hoger dan in het Gewest. Het aandeel vrouwen dat een mammografie kreeg in het kader van het georganiseerde en gratis programma ('mammotest' genoemd) is meer bepaald hoger dan voor het Gewest²⁴ **10-8**. De totale dekking is echter lager dan de Europese aanbeveling van 70 % participatie.

Wat de screening voor baarmoederhalskanker betreft, is het percentage vrouwen tussen 25 en 64 jaar dat een uitstrijkje heeft laten nemen in de periode 2010-2012 in Jette hetzelfde als voor het Brussels Gewest (53 %)²⁵.

10-7

Bruto incidentiecijfers van longkanker, colorectale kanker, prostaatkanker en borstkanker, Jette en verschil in vergelijking met het Brussels Gewest na standaardisatie voor leeftijd, 2009-2012

	Aantal kankers	Bruto incidentiecijfer (/100.000)	Vershil in incidentie in vergelijking met het Gewest ¹
Mannen			
Prostaat	92	103,9	-12 %
Longen-bronchiën	74	83,5	+3 %
Colorectaal	67	75,6	+11 %
Vrouwen			
Borst	191	189,8	+8 %
Colorectaal	70	69,6	+10 %
Longen-bronchiën	42	41,7	+1 %

Bronnen: Stichting Kankerregister en FOD Economie - Statistics Belgium

Noten: [1] Verschil in incidentie = $(\text{Gestandaardiseerde incidentieratio} - 1) \times 100$

• De **statistisch significante verschillen** in vergelijking met het Brussels Gewest zijn in het **vet** weergegeven.

10-8

Dekkingsgraad van het georganiseerde borstkankerscreeningsprogramma en totale dekking van borstonderzoeken bij vrouwen van 50 tot 69 jaar, 2011-2012

	Jette	Brussels Gewest
Mammotest	14,0 %	9,9 %
Mammografie en/of mammotest	54,4 %	52,9 %

Bronnen: InterMutualistisch Agentschap, Brumammo, FOD Economie - Statistics Belgium, berekeningen Observatorium voor Gezondheid en Welzijn van Brussel-Hoofdstad

²⁴ Voor meer informatie over dit thema, zie Yannart et al (2015) *Vierde evaluatierapport van het georganiseerde screeningsprogramma voor borstkanker in het Brussels Gewest (2009-2013)*, Observatorium voor Gezondheid en Welzijn van Brussel-Hoofdstad.

²⁵ InterMutualistisch Agentschap, Atlas. www.aim-ima.be

WOORDENLIJST

Activiteitsgraad: percentage van de [beroepsbevolking](#) in de bevolking op beroepsleeftijd (15-64 jaar).

Arme sikkel: zone van het Brussels Gewest waar al meerdere decennia een concentratie van de op economisch vlak meest kansarme bevolkingsgroepen woont. Deze bestaat uit de wijken in het noorden en het westen van de [eerste kroon](#). Deze wijken behoren tot de armste wijken van het Gewest, ze vormen een sikkel rond het stadscentrum, van Sint-Joost-ten-Node tot de lage gedeelten van Vorst.

Armoederisicogrens: in navolging van de andere landen van de Europese Unie gebruikt België een relatieve armoeddrempel om het aandeel van de bevolking te meten dat een armoederisico vertoont. Deze drempel werd vastgelegd op 60 % van het nationaal mediaan equivalent beschikbaar inkomen van het huishouden. Op basis van de enquête EU-SILC 2014 (inkomens 2013) wordt deze drempel in België vastgelegd op 1 085 euro per maand voor een alleenstaande persoon, 1 736 euro per maand voor een alleenstaande ouder met twee kinderen en 2 279 euro per maand voor een koppel met twee kinderen. Personen met een equivalent inkomen onder deze drempel worden beschouwd als risico lopend op armoede.

Beroepsbevolking: de beroepsbevolking van een grondgebied verwijst naar de inwoners van dit grondgebied die daadwerkelijk aanwezig zijn op de arbeidsmarkt, ongeacht of ze werken (tewerkgestelde bevolking op beroepsleeftijd) of werkloos zijn ([niet-werkende werkzoekenden](#)).

Binnenlandse werkgelegenheid: de binnenlandse werkgelegenheid stemt overeen met de banen van personen die op een grondgebied werken, ongeacht de woonplaats van de werknemers.

Btw-plichtige ondernemingen: de statistieken van btw-plichtige ondernemingen worden opgesteld door Statistics Belgium van de FOD Economie. Ze tellen enkel de maatschappelijke zetels van ondernemingen. Wat betekent dat deze statistieken geen rekening houden met de verschillende exploitatiezetels die een onderneming kan hebben, verdeeld over een of meerdere gemeenten en deze als een enkele onderneming beschouwen, gevestigd in de gemeente waar de maatschappelijke zetel zich bevindt.

De [stopzettingsgraad](#) van btw-plichtige ondernemingen wordt berekend door het aantal stopzettingen van btw-plichtige ondernemingen van een jaar te delen door het gemiddeld aantal actieve ondernemingen van dat jaar. Het aantal stopzettingen van btw-plichtige ondernemingen is gelijk aan het aantal die niet meer aanwezig zijn in de btw-registers op 31 december van een gegeven jaar maar wel voorkomend in de registers op 31 december van het jaar ervoor. Deze statistiek houdt geen rekening met de migraties van ondernemingen. Een onderneming die een gemeente verlaat om zich ergens anders te vestigen, zonder zijn statuut te veranderen in het register van btw-plichtige ondernemingen, zal niet in het aantal stopzettingen worden meegeteld.

De [oprichtingsgraad](#) van btw-plichtige ondernemingen wordt berekend door het aantal oprichtingen van btw-plichtige ondernemingen van een jaar te delen door het gemiddeld aantal actieve ondernemingen van dat jaar. Het aantal oprichtingen van btw-plichtige ondernemingen is gelijk aan het aantal ondernemingen aanwezig in de btw-registers op 31 december van een gegeven jaar en niet voorkomend in de registers op 31 december van het jaar ervoor. Deze statistiek houdt geen rekening met de migraties van ondernemingen. Een reeds geregistreerde onderneming die zich op het grondgebied van een gemeente vestigt, wordt niet als een oprichting beschouwd. De statistieken 2014 voor het aantal btw-plichtige ondernemingen waren bijgevolg uitzonderlijk hoog, vergeleken met de jaren voordien. Dat is te verklaren door een verandering in de wetgeving die sinds januari 2014 de prestaties van advocaten onderwerpt aan de btw. In de eerste maanden van 2014 hebben zij dan ook stappen moeten ondernemen om hun btw-inschrijving in orde te brengen. Deze inschrijvingen om zich aan te passen aan de nieuwe regels zijn geen echte oprichtingen van ondernemingen, omdat deze ondernemingen in de meeste gevallen reeds actief waren.

De [faillissementsgraad](#) van ondernemingen wordt berekend door het aantal faillissementen van ondernemingen van een jaar te delen door het gemiddeld aantal actieve btw-plichtige ondernemingen van dat jaar. Het aantal faillissementen van ondernemingen is gebaseerd op de aangiften van de handelsrechtbanken, aangevuld door informatie uit het ondernemingsregister van Statistics Belgium. We stellen vast dat er bijzonder veel waren in 2013 voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, omdat de handelsrechtbanken van Brussel voor koophandel in de loop van dit jaar een

“massale” schoonmaakoperatie hebben doorgevoerd voor de ondernemingen met een economische gezondheid die als dubieus werd beschouwd.

Circulaire migratie: duidt de beweging aan van personen die hun levensruimte delen tussen twee landen, wat vaak de mogelijkheid biedt om contact te houden met de familie die in het land van herkomst is gebleven en simultaan een baan in het buitenland te behouden.

Conventionele woningen: de conventionele woningen worden gedefinieerd als een geheel van aparte (omringd door muren en daken) en onafhankelijke potentiële verblijven (met een ingang direct naar de straat, een trap of de gang) die vanuit architecturaal standpunt opgetrokken zijn met permanente bewoning als doel.

Economische afhankelijkheidscoëfficiënt: de economische afhankelijkheidscoëfficiënt wordt verkregen door de bevolking in de meest afhankelijke leeftijdsschijven (namelijk de personen jonger dan 18 en de 65-plussers) te delen door de bevolking die het meest in aanmerking komt om een professionele activiteit uit te oefenen (18-64 jarigen).

Eerste kroon: in de concentrische voorstelling van een stad duidt een kroon wijken aan met een zekere maatschappelijke, stedenbouwkundige homogeniteit, die een ring vormen binnen de stad. De eerste kroon van het Brussels Gewest verwijst naar de wijken tussen de lanen van kleine ring en de middenring, gevormd door de grote lanen in het zuiden (Churchillaan) en in het oosten (Generaal Jacqueslaan, Louis Schmidlaan, Saint-Michellaan, Brand Whitlocklaan, August Reyerslaan en Lambermontlaan) en de spoorlijnen in het westen. Deze eerste kroon was volledig verstedelijkt rond 1930.

Equivalent leefloon: het equivalent leefloon is een financiële hulp die het OCMW in het kader van het recht op maatschappelijke hulp toekent aan personen die niet in aanmerking komen voor het recht op [leefloon](#) omdat ze niet voldoen aan de eisen in termen van nationaliteit, leeftijd of inkomen, maar die wel in een gelijkaardige noodbehoevende situatie verkeren. Het gaat hoofdzakelijk om kandidaat-vluchtelingen en vreemdelingen met verblijfrecht, die niet zijn ingeschreven in het rijksregister. De bedragen zijn identiek aan deze van het [leefloon](#).

Voor meer informatie: www.ocmw-info-cpas.be

Fiscale statistieken: deze statistieken bevatten informatie over inkomens op basis van de aangiften in de personenbelastingen van personen die hun hoofdverblijfplaats in België hebben. Om deze te kunnen interpreteren moet men rekening houden met een aantal zaken. De gegevens hebben enkel betrekking op de inkomens die onderworpen zijn aan de personenbelasting. Sommige soorten inkomens zijn niet belastbaar en worden

dus niet mee opgenomen in de fiscale statistieken. Dit betekent dat sommige sociale transfers ([leefloon](#), [equivalent leefloon](#) en kinderbijslag in het bijzonder) vrijgesteld zijn van belastingen en dus niet mee opgenomen worden in het belastbaar inkomen. Ook zijn er enkele personen met een hoog inkomen dat niet belastbaar is via het nationaal systeem, zoals de buitenlandse diplomaten of internationale ambtenaren. De personen met deze verschillende soorten niet belastbare inkomens kunnen worden opgenomen in de aangiften waarvan het belastbaar inkomen nul is (en dus niet worden vermeld in de meeste fiscale statistieken) of in de lage inkomensklassen. Daarenboven onderschatten fiscale statistieken de inkomens uit kapitaal (roerende goederen en vastgoed) zwaar.

Foeto-infantiele sterfte: aantal sterfgevallen voor of tijdens de bevalling (vanaf het moment waarop de baby minstens 500 g weegt of na een zwangerschapsduur van minstens 22 weken) en de sterfte van levendgeboren kinderen voor de eerste verjaardag (0 tot verstreken 364 dagen) per 1 000 geboorten (levendgeboorten en doodgeboorten).

Geboortecijfer: het geboortecijfer is de verhouding tussen het jaarlijks aantal geboorten en de totale bevolking.

Gemiddeld inkomen per gewijzigde verbruikseenheid (GVE): deze indicator kan de gemiddelde levensstandaard binnen een bevolking benaderen, door rekening te houden met de structuur van de bevolking volgens de leeftijd en de samenstelling van de huishoudens. Om het gemiddeld inkomen per GVE van een gemeente te berekenen, wordt het fiscale inkomen (hier na belastingen) van de inwoners van de gemeente dus gedeeld door het aantal GVE van de gemeente (de berekeningswijze houdt geen rekening met aangiften van een totaal netto belastbaar inkomen dat gelijk is aan nul). Om het aantal GVE van de gemeente te berekenen, gebruiken we een equivalentieschaal die wordt toegepast om het aantal personen in een huishouden om te zetten in “equivalent volwassene”: aan de eerste volwassene wordt een coëfficiënt 1 toegekend, aan alle andere personen ouder dan veertien jaar 0,5 en aan kinderen van veertien jaar en jonger 0,3. De bevolking werd hier dus omgezet in GVE om rekening te houden met de structuur van de huishoudens omdat deze een invloed heeft op de structuur van de uitgaven. Om vergelijkingen mogelijk te maken, moet elke persoon die deel uitmaakt van een collectief huishouden in de berekening worden beschouwd als gezinshoofd van een private huishouden.

Geslachtsverhouding: het gaat om de verhouding tussen het de aantal mannen en het aantal vrouwen. Via deze graad kan men de verdeling van de bevolking naar geslacht analyseren.

Gestandaardiseerde incidentieratio: totaal aantal gevallen van een bepaalde ziekte in de gemeente gedeeld door het totaal aantal “verwachte” gevallen in de gemeente

(verkregen door het incidentiepercentage per leeftijdsschijf van het Gewest toe te passen op de inwoners van de gemeente).

Gestandaardiseerd sterftecijfer: totaal aantal sterfgevallen in de gemeente gedeeld door het totaal aantal “verwachte” sterfgevallen in de gemeente (verkregen door het sterftecijfer per leeftijdsschijf van het Gewest toe te passen op de inwoners van de gemeente).

Gini-coëfficiënt: is een indicator van inkomensongelijkheid. De coëfficiënt schommelt tussen 0 en 1. De coëfficiënt is gelijk aan 0 in een situatie van perfecte gelijkheid waarin iedereen hetzelfde inkomen zou hebben. De coëfficiënt is daarentegen gelijk aan 1 in een situatie van totale ongelijkheid (één iemand heeft het volledige inkomen en de rest heeft geen inkomen). De coëfficiënt wordt hier berekend op basis van de [fiscale statistieken](#), de aangiften met een totaal netto belastbaar inkomen dat gelijk is aan nul, worden niet mee in rekening gebracht.

Graad van financiële autonomie: aandeel van het eigen vermogen van de gemeente (met uitzondering van de voorzieningen voor risico's en lasten) in procent van het totale passief.

Groen en blauw netwerk: een programma in het Brussels Gewest met als doelstelling groene ruimten creëren, ze aaneenschakelen door middel van met groen omzoomde straten en rivieren doen herleven in het belang van de inwoners en binnen een bredere ecologische visie. Het werd opgestart in 1996 en werd in 1999 mee opgenomen in het Gewestelijk Bestemmingsplan (GBP).

Infantiele sterfte: aantal sterfgevallen van levendgeboren kinderen voor de eerste verjaardag (0+ tot verstreken 364 dagen) per 1 000 levendgeborenen.

Laag geboortegewicht in functie van de zwangerschapsduur: het geboortegewicht hangt nauw samen met de zwangerschapsduur. Bepaalde factoren kunnen bij identieke zwangerschapsduur tot een lager geboortegewicht leiden: roken, alcohol, aandoeningen van de placenta, enz. Foetusen met een laag gewicht in vergelijking met het gemiddelde van de foetusen die na een identieke zwangerschapsduur geboren worden, hebben vaak perinatale gezondheidsproblemen en een hoger mortaliteitsrisico. Het lage geboortegewicht voor de duur van de zwangerschap komt overeen met de totale levendgeborenen met een gewicht lager dan het percentiel 10 van de geboorten voor dezelfde zwangerschapsduur (zwangerschapsduur van 24 tot en met 41 weken), tijdens de geanalyseerde periode (hier 2009-2013).

Voor meer informatie: www.observatbru.be

Leefloon: het leefloon (tot 2002 bestaansminimum genoemd) is een specifieke vorm van het recht op maatschappelijke integratie. Het gaat om een minimuminkomen dat het OCMW toekent aan personen die onvoldoende bestaansmiddelen hebben en niet in staat zijn om deze via andere middelen te verwerven (residuaire recht). De rechthebbende moet ook voldoen aan andere toekenningsvoorwaarden, in termen van werkbereidheid, nationaliteit, woonplaats en leeftijd.

Voor meer informatie: www.ocmw-info-cpas.be

Levensverwachting: de hier bestudeerde levensverwachting betreft de levensverwachting bij de geboorte, die aangeeft hoe oud iemand gemiddeld zou worden indien hij of zij vanaf de geboorte en doorheen zijn of haar leven op elke leeftijd dezelfde overlijdenskansen zou accumuleren als deze die opgetekend werden in de verschillende leeftijdscategorieën van de bestudeerde populatie gedurende een bepaald periode. De levensverwachting is in die zin geen voorspelling maar karakteriseert alleen op een synthetische manier de vastgestelde leeftijdsspecifieke sterftecijfers van de bestudeerde periode.

Liquiditeitsratio: aandeel van de schulden op een jaar of meer en van de financiële rekeningen in procent van de schulden op een jaar of meer van de gemeente.

Lokale vestigingseenheden: exploitatiezetels van de ondernemingen in de gemeente waar ze werkelijk gevestigd zijn, op voorwaarde dat ze ten minste één werknemer aangegeven hebben bij de RSZ.

Niet-werkende werkzoekende (NWWZ): personen zonder betaalde arbeid ingeschreven als werkzoekende bij de gewestelijke tewerkstellingsdienst (Actiris in het Brussels Gewest).

Officiële bevolking: alle personen die wettelijk ingeschreven zijn bij hun gemeentelijke administratie, met uitzondering van de asielzoekers.

Perinatale sterfte: aantal sterfgevallen voor of tijdens de bevalling (vanaf het moment waarop de baby minstens 500 g weegt of na een zwangerschapsduur van minstens 22 weken) en de sterfte van levendgeboren kinderen in de eerste week (0 tot verstreken 6 dagen) per 1 000 geboorten (levendgeboorten en doodgeboorten).

Rechthebbenden op de verhoogde tegemoetkoming (RVV): om de financiële toegang van personen met een laag inkomen tot de gezondheidszorg te verbeteren, krijgen verschillende categorieën personen (alsook hun personen ten laste) een verhoogde tegemoetkoming van de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en dus een daling van het remgeld. Sinds januari 2014 zijn er drie voorwaarden die elk

recht kunnen geven op de verhoogde tegemoetkoming: (1) recht hebben op bepaalde uitkeringen ([leefloon](#), [equivalent leefloon](#), IGO, tegemoetkoming voor personen met een handicap, verhoogde kinderbijslag voor kinderen met een handicap); (2) het statuut van wees of niet-begeleide minderjarige vreemdeling (NBMV); (3) een laag inkomen. Voor de eerste twee categorieën wordt het recht op de verhoogde tegemoetkoming automatisch toegekend voor de gerechtigde en zijn personen ten laste. Personen met een laag inkomen, die niet automatisch recht hebben op de verhoogde tegemoetkoming, kunnen een aanvraag indienen en het recht wordt al dan niet toegekend op basis van een onderzoek van de inkomens van het huishouden.

Senioriteitscoëfficiënt: de senioriteitscoëfficiënt geeft het relatieve aandeel aan van de oudste personen (80 jaar en meer) binnen de groep senioren (65 jaar en meer). Deze coëfficiënt meet de vergrijzing van de senioren.

Statistische formulieren voor geboorten en overlijden: de geboorte- en sterftestatistieken kunnen aan de hand van twee bronnen worden opgesteld: het rijksregister ([officiële bevolking](#)) en de statistische formulieren voor geboorten en overlijden. Deze laatste bron omvat alle geboorten en overlijdens, ook deze bij de personen die niet ingeschreven zijn in het rijksregister, maar die in de gemeente wonen. Het aantal geboorten en overlijdens dat via de formulieren wordt geteld, is meestal hoger dan het aantal geboorten en overlijdens via het rijksregister.

Voor meer informatie: www.observatbru.be

Statistische sectoren: de statistische sectoren vertegenwoordigen de kleinste administratieve eenheid en is het resultaat van de onderverdeling van het grondgebied door de Algemene Directie Statistiek, op basis van structurele kenmerken die worden geïdentificeerd via volkstellingen (de laatste belangrijke aanpassingen dateren van 2001).

Statistisch significant verschil: een verschil tussen twee cijfers wordt statistisch significant genoemd, wanneer de kans heel groot is dat dit verschil overeenstemt met een reëel verschil en het risico dat het verschil het resultaat is van toeval, heel klein is.

Totaal vruchtbaarheidscijfer: aantal kinderen dat een vrouw in het reproductieve leeftijdsinterval zou krijgen indien ze hetzelfde vruchtbaarheidscijfer zou blijven vertonen op elke leeftijd. Het wordt berekend door de [vruchtbaarheidscijfers](#) per leeftijd op te tellen.

Tweede kroon: in de concentrische voorstelling van een stad duidt een kroon wijken aan met een zekere maatschappelijke, stedenbouwkundige homogeniteit, die een ring vormen binnen de stad. De tweede kroon van het Brussels Gewest omvat de wijken die het meest aan de buitenkant van de stad liggen, buiten de middenring, gevormd door

de grote lanen in het zuiden (Churchilllaan) en in het oosten (Generaal Jacqueslaan, Louis Schmidtlaan, Saint-Michellaan, Brand Whitlocklaan, August Reyerslaan en Lambermontlaan) en de spoorlijnen in het westen. Deze tweede kroon werd verstedelijkt na de [eerste kroon](#) en bereikte de grenzen van het Brussels Gewest rond 1960.

Verouderingscoëfficiënt: de verouderingscoëfficiënt is de verhouding tussen het bevolkingsaandeel van senioren (65 jaar en meer) in vergelijking met het bevolkingsaandeel van de jongsten (jonger dan 18 jaar). Deze meet de vergrijzing van de bevolking.

Vruchtbaarheidscijfer: de verhouding van het aantal levendgeboorten bij vrouwen van een bepaalde leeftijd tot het aantal vrouwen van die leeftijd. De verstreken leeftijd, m.a.w. de leeftijd bij de laatste verjaardag, wordt in aanmerking genomen.

Werkgelegenheidsgraad: percentage van de [werkende bevolking](#) (werkend) in de bevolking op beroepsleeftijd (15-64 jaar).

Werkloosheidsgraad: percentage van de werkloze bevolking ([niet-werkende werkzoekenden](#)) in de [beroepsbevolking](#).

Wijken: de wijken van het Brussels Gewest die in deze publicatie worden gebruikt, zijn deze van de Wijkmonitoring. Een wijk is een som van [statistische sectoren](#), aan elkaar grenzend, gegroepeerd in functie van hun sociodemografische en fysieke kenmerken.

Voor meer informatie: www.wijkmonitoring.brussels

LIJST MET ACRONIEMEN EN AFKORTINGEN

Actiris	Brusselse Gewestelijke Dienst voor Arbeidsbemiddeling	NWWZ	Niet-werkende werkzoekenden
BGHGT	Brussels Gewestelijk Herfinancieringsfonds van de Gemeentelijke Thesaurieën	OCMW	Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn
BGHM	Brusselse Gewestelijke Huisvestingsmaatschappij	OESO	Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling
BISA	Brussels Instituut voor Statistiek en Analyse	OKAN	Onthaalonderwijs Anderstalige Nieuwkomers
Brumammo	Brussels Coördinatie Centrum voor Borstkankeropsporing	ONE	Office de la Naissance et de l'Enfance
btw	Belasting over de toegevoegde waarde	POD	Programmatorische Federale Overheidsdienst
CITYDEV	Gewestelijke Ontwikkelingsmaatschappij voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest	RIZIV	Rijksinstituut voor ziekte- en invaliditeitsverzekering
EU	Europese Unie	RSZ	Rijksdienst voor Sociale Zekerheid
EU-SILC	European Union – Statistics on Income and Living Conditions	RVA	Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening
FOD	Federale Overheidsdienst	RVP	Rijksdienst voor Pensioenen
GBP	Gewestelijk bestemmingsplan	RVV	Rechthebbenden op de verhoogde tegemoetkoming voor de verzekering voor geneeskundige verzorging
GEN	Gewestelijk Expresnet	ULB	Université libre de Bruxelles
GGC	Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie	UZ	Universitair Ziekenhuis
GOB	Gewestelijke Overheidsdienst Brussel	VUB	Vrije Universiteit Brussel
HORECA	Activiteitstak die alle hotels en eet- en drinkgelegenheden (restaurants en cafés) omvat.	WSE	Steunpunt Werk en Sociale Economie
IGO	Inkomensgarantie voor ouderen		
KSZ	Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid		
NBMV	Niet-begeleide minderjarige vreemdeling		

VOOR WIE MEER WIL WETEN

MEER INDICATOREN

Wijkmonitoring van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest:
www.wijkmonitoring.brussels

Brussels Instituut voor Statistiek en Analyse:
www.bisa.brussels

Observatorium voor Gezondheid en Welzijn van Brussel-Hoofdstad:
www.observatbru.be

NASLAGWERKEN

Corijn, E. & van de Ven, J., 2013, *The Brussels Reader. A small world city to become the capital of Europe*. Bruxelles, VUBPRESS.

Dessouroux, C., 2008, *Espaces partagés, espaces disputés. Bruxelles, une capitale et ses habitants*. Bruxelles, Université libre de Bruxelles (CIRHIBRU) & Ministère de la Région de Bruxelles-Capitale.

Jaumain, S. (Dir.), 2009, *La Région de Bruxelles-Capitale. Histoire & Patrimoine des communes de Belgique*. Bruxelles, Racine.

Vandermotten, C., 2014, *Bruxelles, une lecture de la ville. De l'Europe des marchands à la capitale de l'Europe*. Bruxelles, Éditions de l'Université de Bruxelles.

Van Hamme, G. (Dir.), Grippa, T., Marissal, P., May, X., Wertz, I. & Loopmans, M. (2015). *Dynamiek van buurten in moeilijkheden in de Belgische stadsgewesten*. ULB – IGEAT. KULeuven – Department of Earth and Environmental Sciences. POD Maatschappelijke Integratie, Brussel. http://forms.mi-is.be/Atlas_NDL.pdf

Zoom op de gemeenten: Jette

De publicatie “Zoom op de gemeenten” van het Brussels Instituut voor Statistiek en Analyse en het Observatorium voor Gezondheid en Welzijn van Brussel-Hoofdstad verzamelt en analyseert demografische, socio-economische, welzijns- en gezondheidsindicatoren van de bevolking voor elk van de 19 Brusselse gemeenten. Deze publicatie dient als beleidsondersteunend instrument en geeft voor het werkveld inzage in de kenmerken van de bevolking waarmee en het territorium waarop ze werken.

www.bisa.brussels
www.observatbru.be

Dit document is ook beschikbaar in het Frans.
Ce document est également disponible en français.